

RAPPORT

ANALYSE AV NÆRINGSLIVET I KINN KOMMUNE

MENON-PUBLIKASJON NR. 68/2024

Av Maren Nygård Basso, Sander Aslesen, Erlend Ratikainen Lund, Einar Stoltenberg Wahl og Jonas Erraia

Forord

På oppdrag for Kinn kommune har Menon Economics gjennomført en næringslivsanalyse av Kinn kommune. Dette inkluderer en gjennomgang av næringslivet i kommunen som dekker både arbeidsmarkedet og det private næringslivet. I tillegg har vi gjennomført en SWOT-analyse for å vurdere kommunens styrker, svakheter, mulighetsrom og trusler. *Denne analysen er en oppdatert og utvidet versjon av analysen som ble publisert i november 2023.* Vi har i denne versjonen oppdatert datagrunnlaget til å inkludere 2023-tall, samt lagt til et underkapittel om handelsnæringen i kommunen.

Prosjektet har vært ledet av Maren N. Basso, med Sander Aslesen, Erlend Ratikainen Lund og Einar Wahl som prosjektmedarbeidere. Jonas Erraia har vært ansvarlig partner på studien og Even Winje har vært kvalitetssikrer.

Menon Economics er et forskningsbasert analyse- og rådgivningsselskap i skjæringspunktet mellom foretaksøkonomi, samfunnsøkonomi og næringspolitikk. Vi tilbyr analyse- og rådgivningstjenester til bedrifter, organisasjoner, kommuner, fylker og departementer. Vårt hovedfokus ligger på empiriske analyser av økonomisk politikk, og våre medarbeidere har økonomisk kompetanse på et høyt vitenskapelig nivå.

Vi takker Kinn kommune for et spennende oppdrag. Vi takker også aktører som har stilt opp til intervju og bidratt med informasjon.

April 2024

Jonas Erraia
Prosjektansvarlig
Menon Economics

April 2024

Maren Basso
Prosjektleder
Menon Economics

Innhold

SAMMENDRAG	3
INNLEDNING	6
Formål med rapporten	6
Informasjonsinnhenting og begreper	6
Definisjoner og begreper	6
Informasjonsinnhenting og metode	7
NÆRINGSLIVET I KINN KOMMUNE	8
Arbeidsmarkedet i Kinn kommune	8
Privat og offentlig sysselsetting	8
Pendlingsmønster	10
Kompetansenivå	12
Privat næringsliv i Kinn kommune	14
Historisk utvikling	14
Næringsstruktur	17
Eksport	19
Arbeidskraftsproduktivitet	21
Handelsnæringen i Kinn kommune	23
Definisjon av handelsnæringen	24
De største handelsbedriftene i kommunen	24
Historisk utvikling i handelsnæringen i Kinn kommune	25
Sammenligning av handelsnæringen i Kinn med andre kommuner	28
SWOT-ANALYSE AV KINN KOMMUNE	30
Dagens Kinn kommune	30
Styrker	31
Svakheter	32
Fremtidens Kinn kommune	34
Muligheter	34
Trusler	36
Videre arbeid for kommunen	38

Sammendrag

Kinn kommune skal utarbeide ny kommuneplan hvor de i den forbindelse har et behov for en analyse av næringslivet i kommunen. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over arbeidsmarkedet og næringslivet i kommunen i dag, samt gi en oversikt over kommunens styrker, svakheter, mulighetsrom og trusler.

Et arbeidsmarked dominert av privat sektor. Sammenlignet med resten av Norge har Kinn kommune en høy andel sysselsatte i privat sektor. Omtrent 70 prosent av de sysselsatte i kommunen jobber i det private næringslivet. Til sammenligning er det 64 prosent i Norge som helhet. Det private arbeidsmarkedet i kommunen er også viktig for omkringliggende kommuner, med en innpendling som tilsvarer 15 prosent av sysselsettingen. Samlet sett har Kinn kommune imidlertid en negativ nettoinnpendling. Det er med andre ord flere som pendler ut av regionen enn inn i regionen. Pendlingsmønsteret varierer mellom gamle Vågsøy og gamle Flora kommune. Mens Flora følger samme mønster som Kinn kommune, hvor flere personer pendler ut enn inn, er bildet motsatt i Vågsøy. Det kan tyde på at Vågsøy er en komparativt sett mer attraktiv arbeidsplass for befolkningen i de nærliggende kommunene, mens Flora er et komparativt mer attraktivt sted å bo. Omkring 70 prosent av arbeidsstyrken i Kinn kommune har videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Dette er 5 prosentpoeng høyere enn for Norge samlet. De fleste av de som er utdannet ved VGS har en teknisk bakgrunn, noe som trolig forklares av næringslivsstrukturen i Kinn, som domineres av den maritime næringen.

En dobling av verdiskapingen på 13 år. Verdiskaping er en viktig størrelse i samfunnsøkonomien fordi den gjennom konsum og skatt legger grunnlag for velferd. I 2023 var den totale verdiskapingen i Kinn kommune på omkring 10 milliarder kroner. Dette representerer en vekst på cirka 5 milliarder kroner, eller om lag 100 prosent, fra 2010 til 2023. Kommunen opplevde en særlig vekst i verdiskaping i perioden 2011 til 2017, hovedsakelig drevet av en økning i verdiskapingen til maritim næring i gamle Flora kommune. Gamle Flora kommune har gjennomgående utgjort den største andelen av verdiskapingen i Kinn kommune i perioden 2010 til 2023. I 2023 sto gamle Flora kommune for rundt av 75 prosent av den totale verdiskapingen i Kinn. Fra 2012 til 2023 hadde Kinn en større vekst i verdiskaping enn Fastlands-Norge. I denne perioden var det særlig verdiskapingen i næringene bygg og anlegg, sjømat, maritim og petroleum som bidro til veksten i kommunen som helhet.

En havbasert kommune. Kinn kommune er en havbasert kommune hvor maritim næring, sjømatnæringen og petroleumsnæringen er de tre største næringene målt i verdiskaping. Disse næringene er også viktige arbeidsgivere og sysselsetter til sammen 50 prosent av de sysselsatte i privat næringsliv. Petroleumsnæringen er den tredje største næringen målt i verdiskaping, men har en relativt lav sysselsetting til tross for høy verdiskaping. Sysselsettingsandelen er på tilsvarende nivå som kunnskapstjenester og personlige tjenester. Nærmere en fjerdedel av de sysselsatte i kommunen jobber i bygg- og anleggsbransjen og i handelsnæringen. At disse næringene utgjør så høy en andel av sysselsettingen er typisk for de fleste distrikts- og kystkommuner i Norge.

Eksportrettet næringsliv. Som følge av store dominerende eksportnæringer er Kinn kommune en svært eksportintensiv region. I 2023 hadde kommunen en total eksport på 12,6 milliarder kroner. Samlet utgjorde dette omkring 30 prosent av omsetningen i kommunen. Sjømatnæringen sto litt under 8 milliarder kroner av eksporten i 2023, mens maritim næring sto for i overkant av 2,5 milliarder kroner. Disse to næringene er desidert de to største eksportnæringene i kommunen. Den tredje største er landbruk og næringsmidler, som i 2023 sto for omkring 265 millioner kroner av eksport. Videre eksporterte Kinn kommune i 2023 varer og tjenester for nesten 1,5 millioner kroner for hver sysselsatt i kommunen. Dette er over tre ganger så høyt som gjennomsnittet for Norge.

Lav produktivitet til tross for høy eksportintensitet. Det er ofte en korrelasjon mellom eksportintensiteten i en næring og en nærings produktivitet. På bakgrunn av dette skulle en tro at produktiviteten i Kinn kommune er på linje med øvrig norsk næringsliv. Det er imidlertid ikke tilfelle, og data viser at regionens produktivitet er relativt lav. De tre mest produktive næringene er sjømatnæringen, maritim og petroleumsleverandører, mens de to minst produktive er personlige helsetjenester og personlig tjenesteyting. Det er kun sjømatnæringen og maritim næring som har en høyere produktivitet sammenlignet med gjennomsnittlig produktivitet i Fastlands-Norge. Samtidig er det viktig å påpeke at nesten alle næringene i Kinn har lavere produktivitet enn deres motparter i resten av Fastlands-Norge.

SWOT-Analyse

Ved hjelp av analyseverktøyet SWOT har vi gjort en vurdering av muligheter og barrierer i kommunen sett i lys av den grønne omstillingen. De fire bokstavene «SWOT» representerer forbokstaven i de engelske ordene *strengths* (styrker), *weaknesses* (svakheter), *opportunities* (muligheter) og *threats* (trusler). Resultatene i analysen kan brukes som utgangspunkt for å identifisere områder for forbedring. I tabellen under oppsummerer vi funnene fra analysen.

Styrker	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> • Et sterkt og eksportrettet næringsliv med fokus på grønn omstilling • Et innovativt næringsliv • Fokus på etablering og videreutvikling av bedrifter • Naturgitte fortrinn 	<ul style="list-style-type: none"> • Et mindre produktivt næringsliv til tross for høy eksportintensitet • Mangel på arbeidskraft • En geografisk atskilt kommune • Knapphet på areal – særlig på lengre sikt
Muligheter	Trusler
<ul style="list-style-type: none"> • Maritim næring – en drivkraft i den grønne omstillingen • Sjømatnæringen – kommunens største eksportnæring • Cruise- og reiselivsnæringen – mulighet for økt verdiskaping og sysselsetting • Havvind – en kilde til økt verdiskaping, sysselsetting og eksport • Økt produktivitet i næringslivet generelt vil føre til høyere verdiskaping i kommunen • Satsing på utvikling av attraktive arbeidsplasser og en attraktiv bostedsregion 	<ul style="list-style-type: none"> • Cruise- og reiselivssatsingen – økt verdiskaping og sysselsetting skjer ikke av seg selv • Nye føringer kan føre til endringer for havbruksnæringen i tiden som kommer • Tilstrekkelig energitilgang kan bli en flaskehals mot oppbyggingen av nye energikrevende næringer • Samferdsel og infrastruktur i regionen – en viktig forutsetning for å sikre arbeidskraft • En tett kobling med olje- og gassnæringen kan utgjøre en trussel for grønn næringsutvikling • Demografiske endringer og viktigheten av rekruttering av arbeidskraft • Et sårbart næringsliv – utsatt for globale prisendringer

Videre arbeid for kommunen

I tråd med diskusjoner med oppdragsgiver utarbeider vi ikke noen konkrete anbefalinger til næringsarbeidet i kommunen, men vi peker på områder som kan være særlig viktig i kommunens videre arbeid. Basert på styrkene og svakhetene i arbeidsmarkedet og næringslivet i Kinn kommune, i tillegg til kommunens muligheter og trusler sett i lys av den grønne omstillingen, anbefaler vi at man i kommunen utreder hvordan man best posisjonerer seg og innretter det videre næringslivsarbeidet. Dette inkluderer blant annet en mer detaljert analyse av kommunens konkurransefortrinn og næringslivets behov og barrierer som pekt på i swot-analysen. Videre vil det være hensiktsmessig å vurdere hvilken rolle kommunen kan spille for å legge til rette for de identifiserte mulighetene og truslene. Dette inkluderer også en vurdering av hvordan dette spiller inn mot fylkeskommunale og nasjonale satsinger for å se hvordan kommunen skal posisjonere seg i forhold til dette. Et rammeverk for en slik analyse kunne eksempelvis være EUs smarte spesialiseringsmetodikk. Denne metodikken fokuserer på å stimulere vekst ved å hjelpe regioner med å identifisere og utvikle sine egne styrker, samt øke innovasjon og utvikling. Gjennom en metodikk som oppfordrer til en bred involvering av lokale interessenter, søker strategien å mobilisere investeringer i forskning og innovasjon for å fremme bærekraftig og inkluderende vekst i en regionaløkonomisk kontekst. Dette gjøres ved å identifisere nøkkelområder for investering og forskning, og styrke samarbeidet mellom forskjellige aktører som næringsliv, academia og offentlig sektor, og ved å samkjøre ressurser og strategier på tvers av regioner og næringer.

Innledning

Formål med rapporten

Kinn kommune skal utarbeide ny kommuneplan hvor de i den forbindelse har et behov for en analyse av næringslivet i kommunen. Dette inkluderer trusler og muligheter sett i lys av grønn omstilling. Analysen skal ta utgangspunkt i eksisterende næringsliv/struktur. Trusler og muligheter skal basere seg på endrede rammevilkår innenfor (forventet) politikk, lovregulering og nasjonale og regionale mål og føringer for næringsutvikling/omstilling i Norge, deres region og deres kommune. På bakgrunn av dette har Menon Economics gjennomført denne analysen som er delt inn i følgende delanalyser:

- **Delanalyse 1:** Næringslivsanalyse av Kinn kommune. Analysen inkluderer en nøye gjennomgang av næringslivet i kommunen. Vi dekker blant annet arbeidsmarkedet og det private næringslivet i kommunen. I arbeidsmarkedsdelen ser vi på pendlingsmønstre og utdanning i arbeidsstyrken. I gjennomgangen av det private næringslivet ser vi på næringsstrukturen, eksporten og produktivitetsnivået i kommunen, i tillegg til et eget kapittel om handelsnæringen i kommunen.
- **Delanalyse 2:** SWOT-analyse av Kinn kommune. I en SWOT-analyse ser en på styrker, svakheter, muligheter og trusler for næringslivet i Kinn kommune. Dette kan brukes som et utgangspunkt i kommunens arbeid med ny kommuneplan.

Når vi analyserer historisk data, da særlig før kommunesammenslåingen i 2020, bruker vi de gamle kommunegrensene. Det betyr at der det er hensiktsmessig ser vi på forskjellen mellom gamle Vågsøy kommune og Flora. Dette er særlig gjeldende i delanalyse 1. Når vi analyserer dagens situasjon og tiden fremover ser vi i hovedsak på Kinn kommune som helhet, men der det er hensiktsmessig beskriver vi forskjeller og ulikheter mellom Måløy og Florø. Dette er særlig gjeldende i delanalyse 2.

Den første delanalysen er en deskriptiv analyse hvor vi gir et bilde av den historiske utviklingen i arbeidsmarkedet og det private næringslivet i Kinn kommune, i tillegg til en status på hvordan dette er i dag. Delanalyse nummer 2 er en vurdering av de ulike SWOT-elementene, dvs. kommunens styrker, svakheter, mulighetsrom og trusler. Etter samtale med oppdragsgiver utarbeider vi i ikke noen anbefalinger i denne rapporten, men peker på noen områder som vil være særlig viktig for kommunens videre arbeid basert på funnene i to delanalysene.

Informasjonsinnhenting og begreper

Definisjoner og begreper

Omsetning er salgsinntektene til en bedrift og er et mål på økonomisk aktivitet. Det er imidlertid viktig å nevne at omsetning som mål på økonomisk aktivitet må sees i sammenheng med verdiskaping.

Verdiskaping er det samfunnsøkonomisk foretrukne mål på hva som skapes i en bedrift, region eller et land. Verdiskaping er summen av bedriftens lønnskostnader og bedriftens driftsresultat, korrigert for kapitalslit og nedskrivning. Med andre ord, summen av bedriftens avkastning som går til hhv. arbeidstakere (lønn), kapitaleiere (overskudd),

kreditorer (renter) og stat og kommune (skatt). Dette er også kjent som bruttoprodukt eller BNP.

Produktivitet er et mål på forholdet mellom produksjon og bruken av innsatsfaktorer. Sagt på en annen måte, produktiviteten sier noe om hvor mye verdi som skapes av hver ansatt. I denne rapporten bruker vi målet *arbeidskraftsproduktivitet* som måles som verdiskaping per ansatt. På lang sikt er det kjent at det er produktivitet som legger grunnlaget for økonomisk vekst og velstand.

Syssetting er et annet ord for «folk i arbeid». Til sammen utgjør sysselsatte den samlede arbeidskraften i Norge og er landets viktigste økonomiske ressurs. Korrigerer vi for at ikke alle folk jobber fulltid, får vi **årsverk**.

Informasjonsinnhenting og metode

Analysene som presenteres i denne rapporten baserer seg på et bredt informasjonsgrunnlag fra flere kilder. Disse er beskrevet under.

Tidligere studier. I løpet av det siste året har Menon Economics gjennomført en verdiskapingsanalyse av Måløy-regionen¹ og bistått i utarbeidelsen av en rapport, som fasilitatorer for en rekke workshops med aktører i regionen, relatert til Energisenter Florø.² Dette er rapporter vi også har brukt inn i dette arbeidet.

Datakilder og databaser. Vi benytter en rekke datakilder og databaser til å utarbeide analysen. Primært utnytter vi statistikk fra SSB og Microdata for arbeidsmarkeds- og bostedsanalyse. For analysen av det private næringslivet i del 1 bruker vi Menons egen regnskapsdatabase og eksportestimer fra Eksportmeldingen 2023.

Intervjuer. I studien er det også blitt gjennomført supplerende intervjuer for å innhente informasjon om styrker, svakheter, muligheter og trusler for kommunen. I tillegg bygger vi på relevant informasjon fra intervjuer som Menon har gjennomført i forbindelse med relaterte studier i regionen de siste årene.

¹ Menon-publikasjon 79/2022. Rapporten kan lastes ned [her](#).

² Florø – for grønne satsingar i det store blå (2022). Rapporten kan lastes ned [her](#).

Næringslivet i Kinn kommune

Omkring 70 prosent av de sysselsatte i Kinn jobber i det private næringslivet. Dette er 5 prosentpoeng høyere enn for Norge som en helhet. Det private arbeidsmarkedet i kommunen er også viktig for omkringliggende kommuner, med en innpendling som tilsvarer 15 prosent av sysselsettingen. Pendlingsmønstrene er noe forskjellige mellom de gamle kommunene Vågsøy og Flora. I Vågsøy er det en høyere innpendlingsgrad enn i Flora. Omkring 70 prosent av arbeidsstyrken i Kinn kommune har videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Dette er 5 prosentpoeng høyere enn for Norge samlet. De fleste av de som er utdannet ved VGS har en teknisk bakgrunn. Dette må sees i sammenheng med næringslivsstrukturen i Kinn, som domineres av den maritime næringen, sjømatnæringen og bygg og anlegg.

Verdiskapingen i Kinn kommune har vokst raskere enn i Fastlands-Norge mellom 2010 og 2023. Verdiskapingsveksten har vært lik for de gamle kommunene Vågsøy og Flora. Verdiskapingen i Vågsøy og Flora har vokst med 100 prosent fra 2010 til 2023. De to største næringene i kommunen målt i verdiskaping er maritim næring og sjømatnæringen. Disse to næringene er også viktige arbeidsgivere og sysselsetter til sammen i underkant av 50 prosent av de sysselsatte i privat næringsliv. Videre er Kinn en eksportintensiv kommune, med eksport per sysselsatt som mer enn 2 ganger så høy som gjennomsnittet for norske kommuner. Til tross for den høye eksporten er arbeidskraftsproduktiviteten relativt lav i Kinn sammenlignet med Norge. Handelsnæringen i Kinn kommune er en viktig arbeidsgiver. Næringen sysselsetter flere enn petroleumsnæringen i kommunene og er den fjerde største næringen i kommunen målt i sysselsetting.

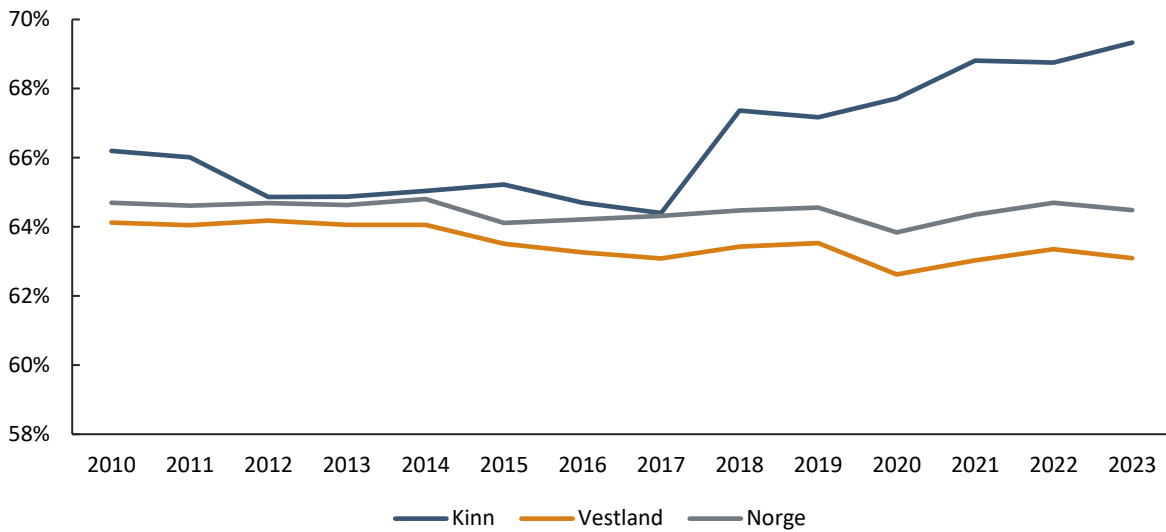
I dette kapitlet gir vi en beskrivelse av næringslivet i Kinn. Vi starter med å analysere arbeidsmarkedet i kommunen, der vi ser på sentrale karakteristika for arbeidsstyrken i kommunen. Vi ser deretter på det private næringslivet i Kinn kommune, hvor vi særlig vektlegger næringsstruktur, produktivitet og eksport i kommunen.

Arbeidsmarkedet i Kinn kommune

Privat og offentlig sysselsetting

For å få en oversikt over arbeidsmarkedet i regionen ser vi på hvordan sysselsetting fordeler seg mellom privat og offentlig sektor. Figuren under viser utviklingen i andelen av sysselsettingen som er i privat sektor i Kinn kommune, sammenlignet med Vestland fylke og Norge samlet.

Figur 1: Andel privat sysselsetting i Kinn kommune, Vestland fylke og Norge. Kilde: SSB og Menon Economics

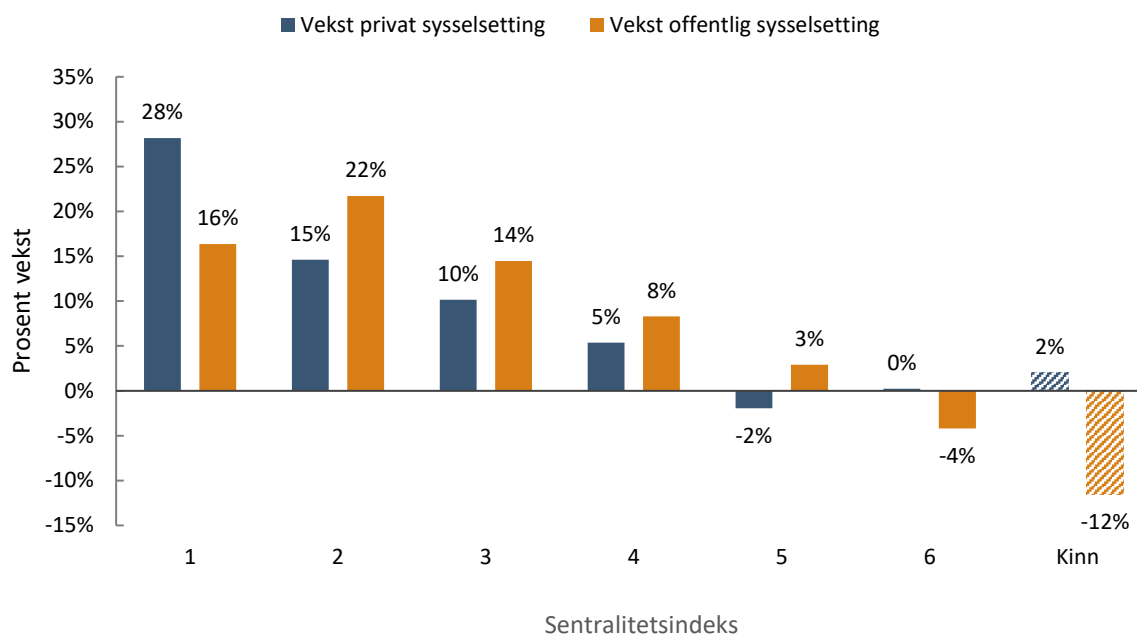

Nærmere 70 prosent av de sysselsatte i Kinn kommune jobber i privat sektor i 2023. Dette er omkring 6 prosentpoeng høyere enn i Vestland fylke og 5 prosentpoeng høyere enn for Norge samlet. Denne forskjellen har imidlertid ikke alltid vært gjeldende. Frem til 2017 var andelen privat sysselsetting i Kinn kommune på omtrent samme nivå som de to andre. Bakgrunnen til den plutselige økningen fra 2017 til 2018 var primært drevet av at om lag 10 prosent av de offentlige arbeidsplassene i Kinn falt bort dette året.

For å få en ytterligere innsikt i privat og offentlig sysselsetting i Kinn kommune, sammenligner vi denne veksten med tilsvarende vekst i alle sentralitetsindeksene i Norge.³ Dette er vist i figuren under.

³ SSBs sentralitetsindeks er et mål på hvor sentral en kommune er, 1 er mest sentral og 6 er minst sentral. Vi beregner her den vektete gjennomsnittlige veksten i offentlig og privat sysselsetting for alle sentralitetsindeksene ved å aggregere opp fra kommunenivå.

Figur 2: Gjennomsnittlig vekst fra 2010 til 2023 i offentlig og privat sysselsetting for alle sentralitetsindeksene og Kinn. Kilde: SSB, bearbeidet av Menon Economics

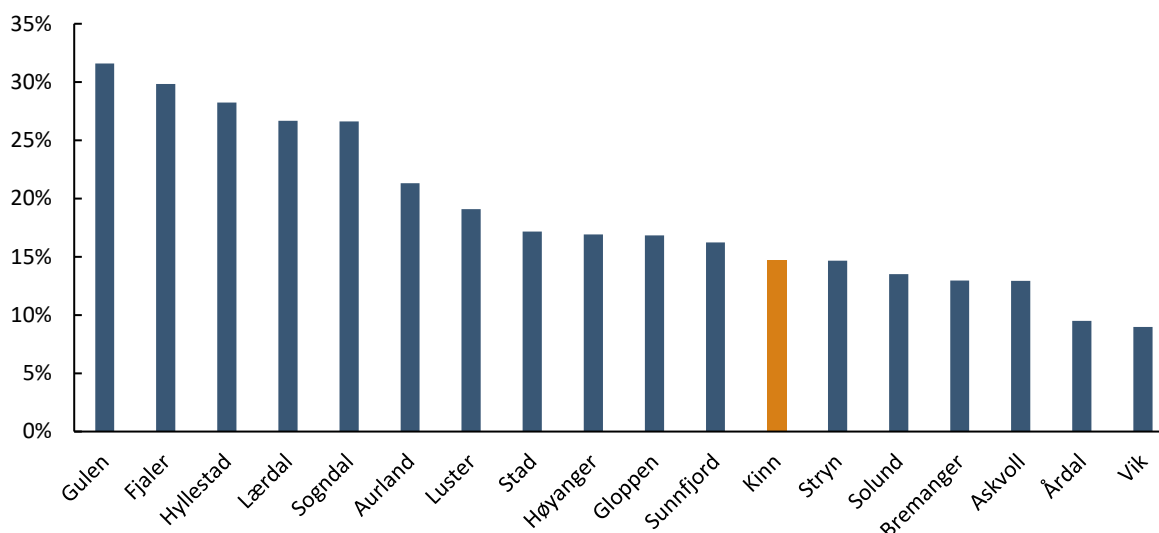
Som figuren over viser har den offentlige sysselsettingen i Kinn kommune falt med 12 prosent fra 2010 til 2023. Dette står i kontrast til veksten i sentralitetsindeks en til fem, som alle har opplevd en vekst i offentlig sysselsetting. Kun sentralitetsindeks seks, det vil si de minst sentrale kommunene, har opplevd et fall i offentlig sysselsetting i samme tidsperiode. Kinn kommune har opplevd en liten økning i privat sysselsetting fra 2010 til 2023, men det er ikke tilsvarende oppgang som nedgangen i offentlig sysselsetting. Sysselsettingen i Kinn kommune opplevde en nedgang på totalt 220 sysselsatte fra 2010 til 2023. Dette fallet besto av en reduksjon i offentlig sysselsetting med 340 sysselsatte, og en økning i privat sysselsetting med cirka 120 sysselsatte.⁴

Pendlingsmønster

I dette delkapittelet ser vi på pendlingsmønsteret i Kinn kommune. Dette gir et bilde av (i) hvor viktig arbeidsmarkedet i Kinn kommune er for andre kommuner og (ii) hvor viktig Kinn kommune er som bostedskommune for de omkringliggende kommunene. Bruttoinnpending er et mål på hvor stor andel av de som jobber i Kinn kommune har bostedsadresse i en annen kommune. Dette er vist i figuren under, hvor vi sammenligner Kinn med kommuner i gamle Sogn og Fjordane.

⁴ Det er et markant fall i offentlig sysselsetting mellom 2017 og 2018. Grunnen til dette fallet er usikkert, men det kan blant annet være en følge av et skifte av eierskap fra offentlig til privat, for eksempel en havn, som gjør at statistikken i SSB «skifter» en del av sysselsettingen til privat.

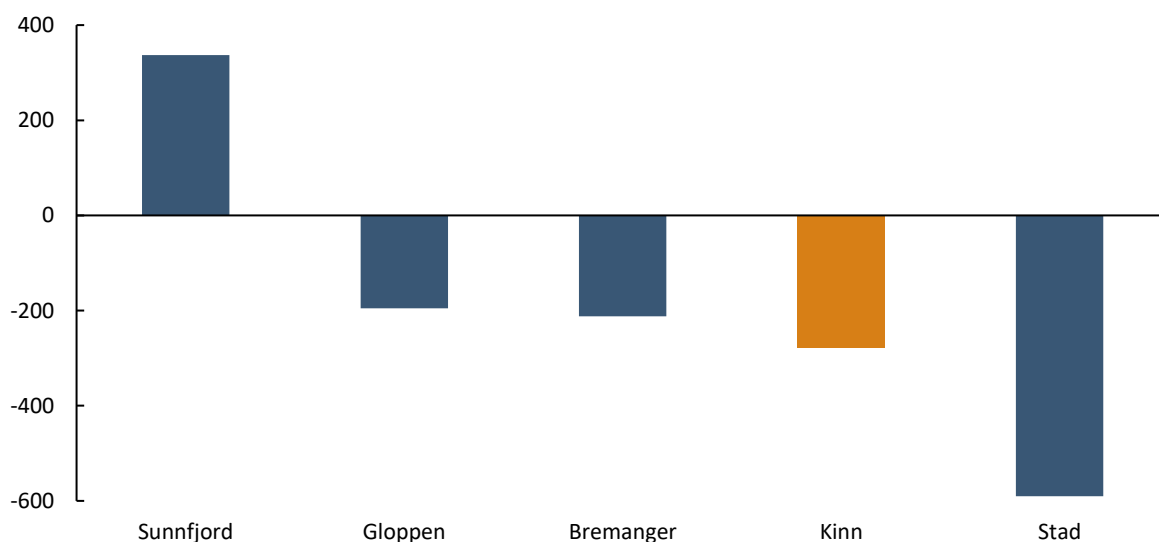
Figur 3: Bruttoinnpendling i 2023 som andel av samlet sysselsetting i utvalgte kommuner (Kinn kommune i oransje søyle).
Kilde: SSB

Sammenlignet med de andre nærliggende kommunene har Kinn kommune en relativt lav bruttoinnpendling på 15 prosent som vist i figuren over. Med andre ord, 15 prosent av de som jobber i Kinn kommune har bostedsadresse i en annen kommune.

Bruttoinnpendling gir kun et partielt bilde av hvordan arbeidsmarkedet fungerer da det ikke tar hensyn til utpendling. For å korrigere for dette, ser vi på nettoinnpendlingen i Kinn og omkringliggende kommuner. Nettoinnpendling er definert som antall personer som pendler inn i kommunen minus antall personer som pendler ut. Dette er vist i figuren under.⁵

Figur 4: Nettoinnpendling i Kinn og nærliggende kommuner 2023. Kilde: SSB, bearbejdet av Menon Economics

⁵ Vi har valgt fire kommuner som anses som et arbeidsmarked sammen med Kinn.

Samlet sett har Kinn kommune en negativ nettoinpendling. Det betyr at det er flere personer som pendler ut av kommunen enn inn i kommunen. Pendlingsmønsteret varierer imidlertid mellom gamle Vågsøy og gamle Flora kommune. Mens Flora følger samme mønster som Kinn kommune, hvor flere personer pendler ut enn inn, er bildet motsatt i Vågsøy. Det kan tyde på at Vågsøy er en komparativt sett mer attraktiv arbeidsplass for befolkningen i de nærliggende kommunene, mens Flora er et komparativt mer attraktivt sted å bo.

For å se nærmere på koblingene mellom Kinn og omkringliggende kommuner ser vi på en bosteds- og arbeidsstedmatrise for regionen. Denne matrisen viser sammenhengen mellom kommunen folk bor i og kommunen folk jobber i.

Tabell 1: Bosted/arbeidsmatrise 2023. Kilde: SSB, bearbejdet av Menon Economics

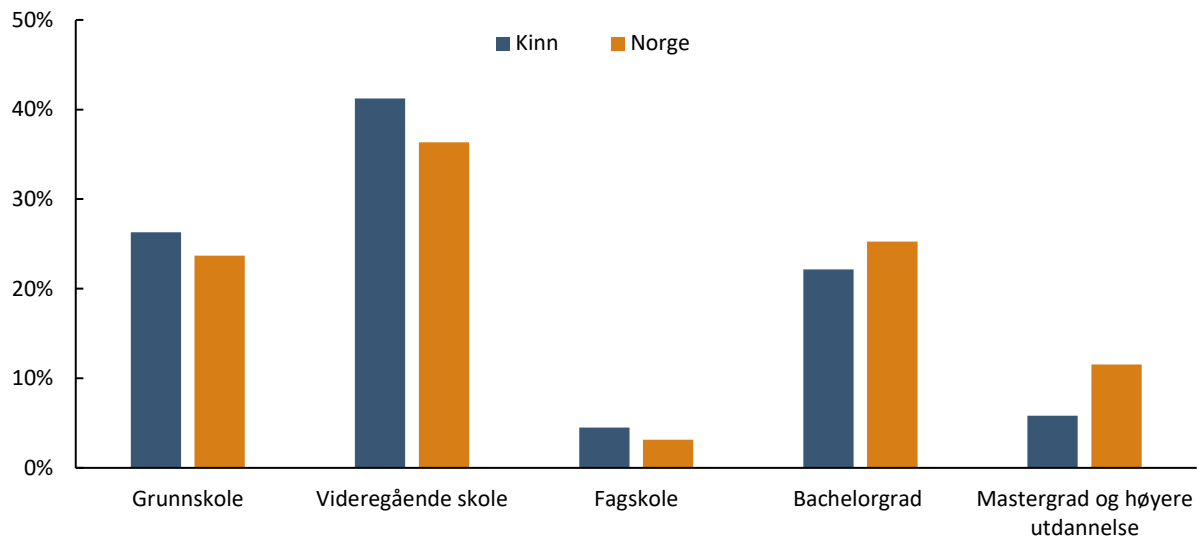
		Arbeidskommune					
		Kinn	Sunnfjord	Bremanger	Stad	Gloppen	Arbeids- plasser totalt
Bostedskommune	Kinn	7 254	450	42	148	41	8 510
	Sunnfjord	203	10 620	18	26	103	12 679
	Bremanger	121	36	1 275	31	9	1 465
	Stad	360	60	36	3 616	148	4 366
	Gloppen	27	186	4	129	2 391	2 875

Det første som utmerker seg med tabellen over er at det er relativt mange av de som jobber i Kinn kommune som er bosatt i andre nærliggende kommuner. Omkring 685 personer bosatt i Sunnfjord, Bremanger og Stad jobber i Kinn kommune. Dette utgjør 8 prosent av de totale arbeidsplassene i Kinn. Denne andelen er den høyeste av alle kommunene vi ser på her, og viser at arbeidsmarkedet i Kinn er viktig for nabokommunene.

Kompetansenivå

Kompetanse- og utdanningsnivået i arbeidsstyrken kan legge føringer på hvilke typer bedrifter som etablerer seg i kommunen. En høyt kvalifisert arbeidsstyrke kan føre til etablering av bedrifter i teknologi- eller tjenestene næringer som krever spesialisert kompetanse. På den andre siden kan større innslag av videregående- og fagutdanning tiltrekke både land- og havbaserte industribedrifter. Figuren under viser fordelingen av arbeidsstyrken på forskjellige utdanningsnivåer for Kinn og Norge.

Figur 5: Utdanningsnivået til sysselsatte i kommunen sammenlignet med sysselsatte i Norge. Kilde: SSB, bearbejdet av Menon Economics

Som vist i figuren over har 70 prosent av de sysselsatte i Kinn kommune videregående skole som høyeste utdanningsnivå. Dette er en høyere andel enn i resten av landet, hvor andelen er på 65 prosent. Selv om andelen sysselsatte med fagskoleutdanning som høyeste utdanningsnivå er relativt lavt, er den høy sammenlignet med Norge. Videre ser vi at andelen sysselsatte med en bachelor- eller mastergrad i Kinn kommune er lavere enn Norge for øvrig. For å få et enda bedre bilde av utdanningsnivået til arbeidsstyrken i Kinn bruker vi registerdata fra microdata. Resultatene er vist i tabellen under.

Tabell 2: Utdannelsesretning og utdanningsnivå i Kinn og gjennomsnittet for Norge i parentes. Kilde: Microdata, bearbejdet av Menon Economics

	Grunnskole	Videregående	Fagskole	Bachelor	Mastergrad
Allmenne fag	23 % (21 %)	8 % (9 %)	0 % (0 %)	0 % (0 %)	0 % (0 %)
Humanistiske og estetiske fag	0 % (0 %)	1 % (1 %)	0 % (0 %)	1 % (2 %)	1 % (1 %)
Lærerutdanning	0 % (0 %)	0 % (0 %)	0 % (0 %)	6 % (5 %)	1 % (1 %)
Samfunns- og juridiske fag	0 % (0 %)	0 % (0 %)	0 % (0 %)	1 % (2 %)	1 % (2 %)
Økonomi og administrasjon	0 % (0 %)	4 % (4 %)	1 % (1 %)	4 % (5 %)	1 % (2 %)
Naturfag/teknisk utdanning	0 % (0 %)	16 % (12 %)	3 % (1 %)	4 % (4 %)	1 % (4 %)
Helse og sosial	0 % (0 %)	7 % (6 %)	0 % (0 %)	6 % (7 %)	1 % (2 %)
Primær	0 % (0 %)	1 % (1 %)	0 % (0 %)	0 % (0 %)	0 % (0 %)
Samferdsel	0 % (0 %)	3 % (2 %)	1 % (0 %)	1 % (1 %)	0 % (0 %)
Total andel	23 % (21 %)	41 % (35 %)	5 % (3 %)	25 % (27 %)	6 % (12 %)

Kompetansenivået i Kinn kommune kan sees i sammenheng med at næringslivet i kommunen har et stort innslag av industribedrifter. Omkring 16 prosent av de med videregående skole som høyeste utdanningsnivå har en teknisk utdanning. Dersom vi ser på hvilke næringer dette er gjeldende for, er det særlig bygg og anlegg, industrien og den maritime næringen som sysselsetter personer med denne utdanningsbakgrunnen. Videre ser vi at 12 prosent av de sysselsatte med en bachelorgrad som høyeste utdanningsnivå enten har en lærerutdanning eller en helse- og sosialutdanning. Dette tyder på at de personene som har en bachelor- og eller mastergrad som høyeste utdanningsnivå i hovedsak jobber i offentlig sektor.

Når vi sammenligner Kinn og Norge som helhet ser vi at utdanningsnivået i Kinn er sterkere innenfor teknisk utdanning på videregående nivå. Dette gjenspeiler at Kinn sitt næringsliv, i større grad enn det norske næringslivet, er orientert mot industrien og næringer som krever yrkesfaglig bakgrunn. Til gjengjeld er utdanningsnivået i Kinn betydelig lavere enn i Norge, kun 6 prosent av arbeidsstyrken i Kinn har en mastergrad, mens tilsvarende andel for Norge er 12 prosent.

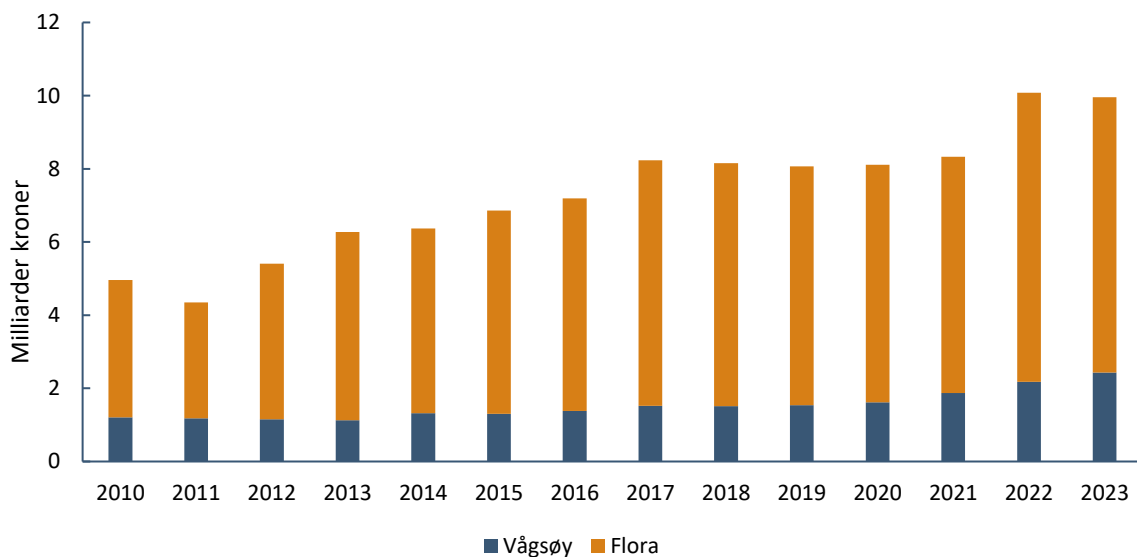
Privat næringsliv i Kinn kommune

I dette kapitlet gjør vi et dypdykk i det private næringslivet i Kinn kommune. Vi starter med å analysere den historiske utviklingen i næringslivet, før vi ser nærmere på næringsstrukturen og sektorutviklingen. Til slutt analyserer vi arbeidskraftsproduktiviteten og eksporten fra kommunen.

Historisk utvikling

Vi starter analysen av det private næringslivet ved å se på den historiske utviklingen i verdiskapingen i kommunen. Verdiskaping måles som bedriftenes driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger (EBITDA) pluss deres lønnskostnader. Verdiskaping er en viktig størrelse i samfunnsøkonomien fordi den gjennom konsum og skatt legger grunnlag for velferd. I 2023 var total verdiskaping i Kinn kommune på 10 milliarder kroner, tilsvarende nivå som i 2022. Figuren under viser utviklingen i verdiskapingen i Kinn kommune fordelt på de gamle kommunene Vågsøy og Flora.

Figur 6: Verdiskapingsutvikling fordelt på Vågsøy og Flora kommune. 2010-2023. Kilde: Menon Economics

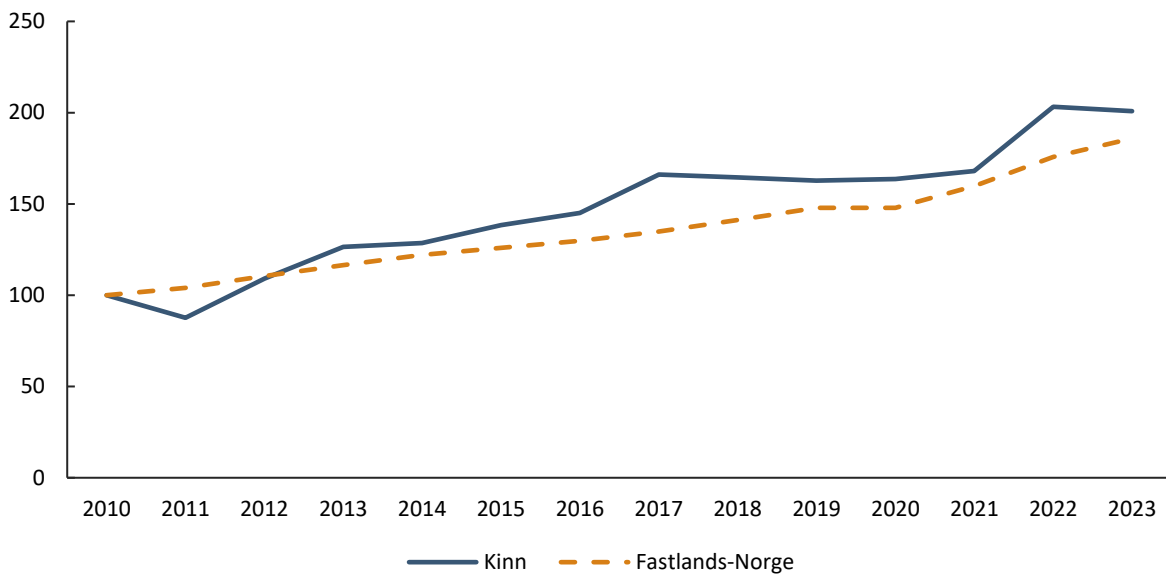

Verdiskapingen i Kinn kommune har vokst med cirka 5 milliarder kroner fra 2010 til 2023. Dette er en dobling av verdiskapingen i Kinn på 13 år. Gamle Flora kommune har gjennomgående utgjort den største andelen av verdiskapingen i Kinn kommune i perioden. I 2023 sto gamle Flora kommune for rett i overkant av 75 prosent av den totale verdiskapingen i Kinn. Som vist i figuren over opplevde Kinn kommune en kontinuerlig vekst i verdiskaping i perioden 2011 til 2017. Dette var i hovedsak drevet av en økning i verdiskapingen til maritim næring i gamle Flora kommune. I perioden 2017 til 2021 gikk de to gamle kommunene i motsatt retning, hvor Flora opplevde en liten nedgang i verdiskaping på omkring 4 prosent, mens gamle Vågsøy kommune opplevde en økning på 23 prosent. Fra 2021 til 2022 opplevde både Flora og Vågsøy en økning i verdiskaping på henholdsvis

17 og 22 prosent. Denne veksten var drevet av henholdsvis petroleumsnæringen i Flora og sjømatnæringen i Vågsøy. Fra 2022 til 2023 opplevde Flora et fall i verdiskapingen på 5 prosent, hovedsakelig drevet av fallet i olje og gass priser fra rekordnivået i 2022. Maritim næring kompenserte imidlertid i noen grad for litt av fallet i petroleumsnæringen. Vågsøy opplevde, i samme periode, en vekst på 11 prosent, drevet av sjømatnæringen.

For å sammenligne verdiskapingsveksten i Kinn med Fastlands-Norge ser vi på den indekserte verdiskapingsutviklingen fra 2010 til 2023. Dette er vist i figuren under.

Figur 7: Indeksert verdiskapingsvekst i Kinn kommune sammenlignet med Fastlands-Norge. 2010 = 100 Kilde: Menon Economics

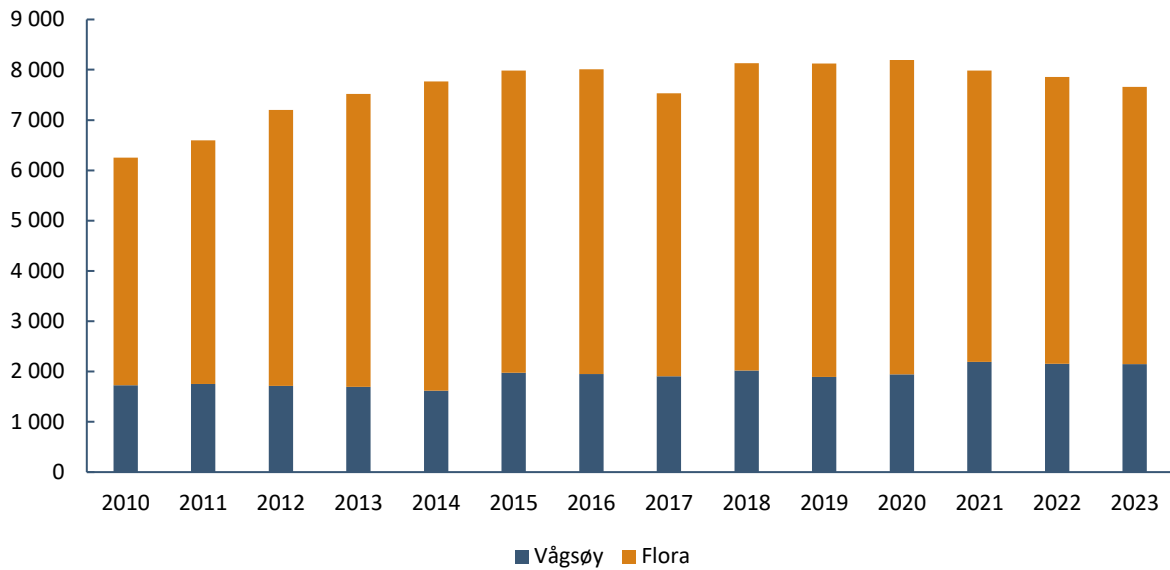
Fra 2012 til 2023 hadde Kinn en større vekst i verdiskaping enn Fastlands-Norge. I denne perioden var det særlig verdiskapingen i næringene bygg og anlegg, sjømat, maritim og petroleum som bidro til veksten i kommunen som helhet.

Kommunen er avhengig av arbeidskraft for å sikre videre vekst i det private næringslivet. Figuren under viser utviklingen i antall sysselsatte i det private næringslivet i Kinn kommune fordelt på de to tidligere kommunene, Vågsøy og Flora.⁶

⁶ Den private sysselsettingen er fordelt ut fra regnskapsdatabasen til Menon. Denne regnskapsdatabasen inkluderer ikke enkeltpersonforetak og all sysselsetting i jordbruk.

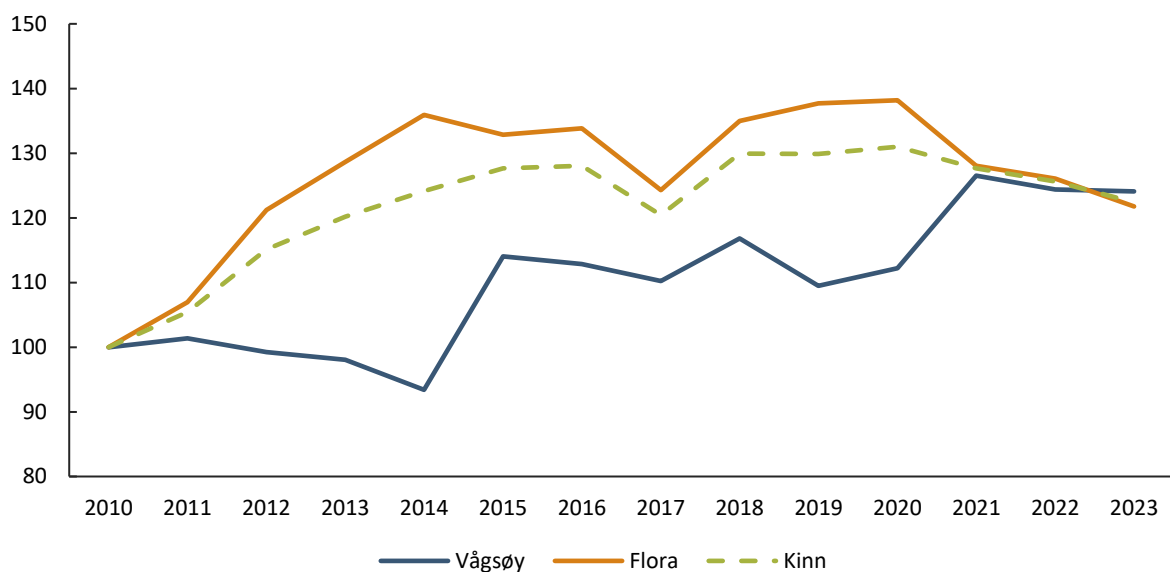
Figur 8: Sysselsetningsutvikling i Kinn kommune, fordelt på Vågsøy og Flora kommune. 2010 - 2023 Kilde: Menon Economics

I perioden 2010 til 2023 opplevde Kinn en økning i privat sysselsetting på omkring 1 400 personer, en vekst på rundt 22 prosent. Kinn kommune har imidlertid sett en nedadgående trend i sysselsetting siden 2020, drevet av fallende sysselsetting i Flora kommune. Hvor den største nedgangen er sett innen finansnæringen, etterfulgt av industri (drevet av at Pro Stål Vest gikk konkurs i 2021) og petroleumsnæringen.

Selv om gamle Flora kommune har stått for høyest andel av sysselsettingen i privat næringsliv i Kinn i perioden, har veksten vært tilnærmet lik i de to kommunene. Til tross for at den samlede sysselsetningsveksten i de to gamle kommunene har vært lik, er vekstprofilene veldig ulike. Dette er vist i figuren under ved å se på den indekserte utviklingen i privat sysselsetting i Vågsøy, Flora og Kinn kommune.

Figur 9: Indeksert sysselsetningsvekst fordelt på Vågsøy og Flora kommune. 2010 = 100. Kilde: Menon Economics

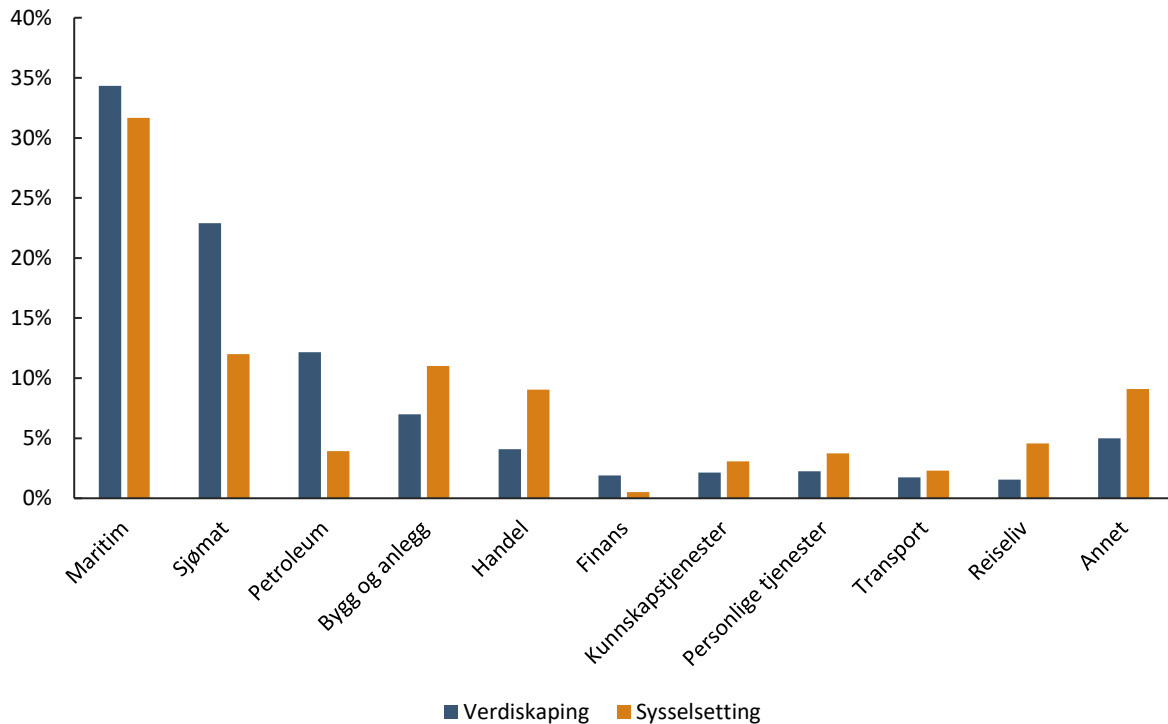

I perioden frem til 2014 var det en betydelig vekst i privat sysselsetting i Flora på nærmere 40 prosent. Denne sysselsettingsveksten var primært drevet av den maritime næringen og petroleumsindustrien. I perioden etter 2014 stagnerte denne veksten, hvor den private sysselsettingen i 2023 var 10 prosent lavere enn i 2014. Gamle Vågsøy kommune opplevde det motsatte. I perioden frem til 2014 falt sysselsettingen med omtrent 10 prosent, mens den i perioden 2014 til 2023 opplevde en vekst på 32 prosent. Denne veksten var primært drevet av sysselsettingsvekst i den maritime næringen og reiselivsnæringen. Den motsatte utviklingstrenden i de to regionene kan indikere at Vågsøy og Flora konkurrerer om den samme arbeidskraften.

Næringsstruktur

I denne delen analyserer vi de forskjellige næringene som utgjør næringslivet i Kinn. Figuren under viser andelen av verdiskaping og privat sysselsetting i Kinn som kommer fra de forskjellige næringene.

Figur 10: Verdiskaping og sysselsetting fordelt på næringer i Kinn kommune 2023. Kilde: Menon Economics

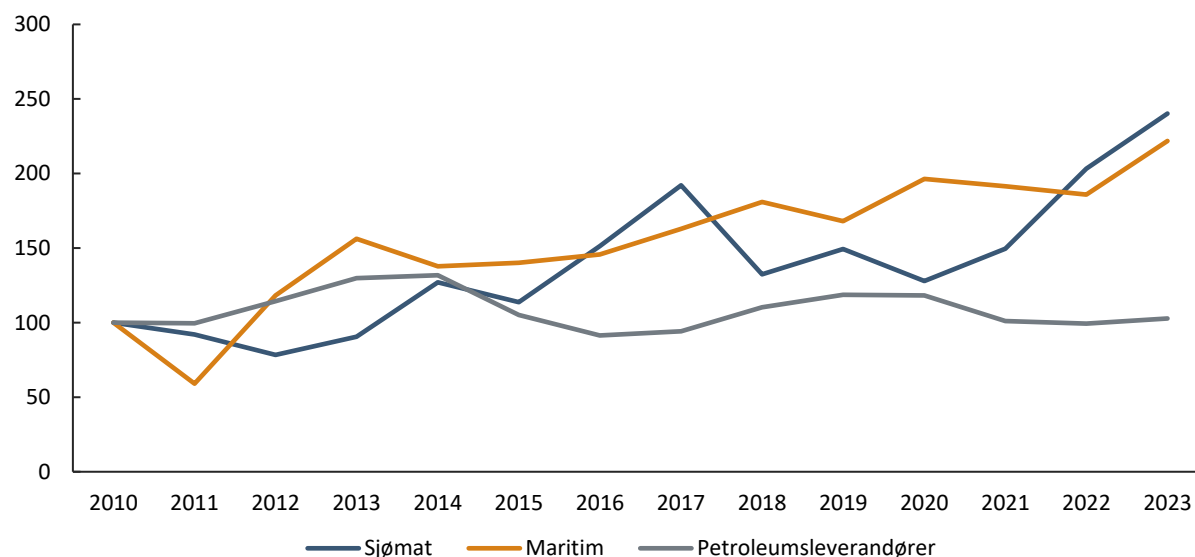
Som vist i figuren over er Kinn en havbasert kommune, hvor maritim næring, sjømatnæringen og petroleumsnæringen er de tre største næringene målt i verdiskaping. Maritim næring er den største næringen i Kinn kommune, både målt i verdiskaping og privat sysselsetting, tilsvarende 34 prosent av verdiskapingen og 32 prosent av den private sysselsettingen. Maritim næring i kommunen består av rederier, skipsverft og leverandører av utstyr og tjenester. Rederiene er den største bidragsyteren til verdiskaping i kommunen, hvor nærskipfarten alene står for omkring 60 prosent av omsetningen til de maritime aktørene i kommunen.

Sjømatnæringen er den nest største næringen målt i verdiskaping og står for 23 prosent av verdiskapingen i kommunen. Videre sysselsetter denne næringen omkring 12 prosent av de sysselsatte i privat sektor. Sjømatnæringen i Kinn omfatter alt fra oppdrett og fiskeri til fôrprodusenter, handelsforetak og produksjons-selskaper. Petroleumsnæringen er den tredje største næringen målt i verdiskaping, men har en relativt lav sysselsetting til tross for høy verdiskaping. Sysselsettingsandelen er på tilsvarende samme nivå som

kunnskapstjenester og personlige tjenester. Nærmere en fjerdedel av de sysselsatte i kommunen jobber i bygg- og anleggsbransjen og i handelsnæringen. At disse næringene utgjør en så høy andel av sysselsettingen er typisk for de fleste kommuner i Norge.

Kinn kommune har vært en havbasert kommune i lang tid. I figuren under viser vi maritim, sjømat- og petroleumsnæringens verdiskapingsutvikling i perioden 2010 til 2023.⁷

Figur 11: Indeksert verdiskapingsutvikling i de tre største næringene i Kinn. 2010 = 100. Kilde: Menon Economics

Verdiskapingen i både den maritime næringen og sjømatnæringen har vokst betydelig i analyseperioden, med en vekst på henholdsvis 120 og 140 prosent. Veksten i maritim næring sin verdiskaping fra 2022 til 2023 er i hovedsak drevet av økt verdiskaping per sysselsatt, og ikke et høyere antall sysselsatte. For sjømatnæringen skyldes også veksten fra 2022 til 2023 at produktivitet per sysselsatt har økt, dette er som følge av høyere sjømatpriser internasjonalt og en svakere krone. Verdiskapingen fra petroleumsleverandørene vokste med 31 prosent frem til oljeprisfallet i 2014, men har i etterkant falt tilbake til 2010-nivå.

Det er betydelige forskjeller mellom næringslivet i gamle Vågsøy og gamle Flora kommune. Tabellen under viser de ti største bedriftene i Flora målt i verdiskaping.

Tabell 3: De ti største bedriftene i gamle Flora kommune, målt i verdiskaping. Kilde: Menon Economics⁸

Navn	Verdiskaping 2022 (millioner kroner)	Sysselsetting 2022	Verdiskapingsvekst siste år	Næring
Fjord 1	1 684	1 424	-10 %	Maritim
Neptune Energy	1 017	10	141 %	Petroleum
Equinor	649	50	224 %	Petroleum
Fjord Base	162	10	2 %	Maritim
Mowi	136	33	171 %	Sjømat
Global Florø	133	108	20 %	Sjømat

⁷ For petroleumsnæringen presenterer vi kun tjenesteleverandørene.

⁸ Enkelte bedrifter er fjernet.

Westcon Yard Florø	123	145	9 %	Maritim
Linja	107	60	31 %	Forsyningsindustri
Steinvik Fiskefarm	107	35	20 %	Sjømat
Saga Fjordbase	106	67	-14 %	Maritim

De ti største bedriftene i Flora er dominert av maritime og petroleumsrelaterte bedrifter. Neptune Energy og Equinor er operatører av olje- og gassfelt og vil derfor ha veldig høy verdiskaping per sysselsatt. De ti største bedriftene i gamle Vågsøy kommune, målt i verdiskaping, er vist i tabellen under.

Tabell 4: De ti største bedriftene i gamle Vågsøy kommune, målt i verdiskaping. Kilde: Menon Economics⁹

Navn	Verdiskaping 2022 (millioner kroner)	Sysselsetting 2022	Verdiskapingsvekst siste år	Næring
Pelagia	244	87	108 %	Sjømat
Mowi	139	34	57 %	Sjømat
Coast Seafood	118	37	32 %	Sjømat
Frøy Vest	111	63	-3 %	Maritim
Selstad	87	131	-4 %	Sjømat
Nordvestvinduet	62	100	13 %	Bygg og anlegg
Båtbygg	59	45	-3 %	Maritim
Mhservice	38	19	31 %	Maritim
UNU	37	37	71 %	Bygg og anlegg
Vest Industrivask	35	68	9 %	Forretningsmessige tjenester

Som tabellen illustrerer, er næringslivet i gamle Vågsøy mer orientert mot sjømatnæringen. De tre største bedriftene målt i verdiskaping er alle sjømatbedrifter som driver med forskjellige aktiviteter. Pelagia sin aktivitet baserer seg på tradisjonell fiske. Mowi sin aktivitet er orientert mot oppdrett, mens Coast Seafood er en handelsbedrift.

Eksport

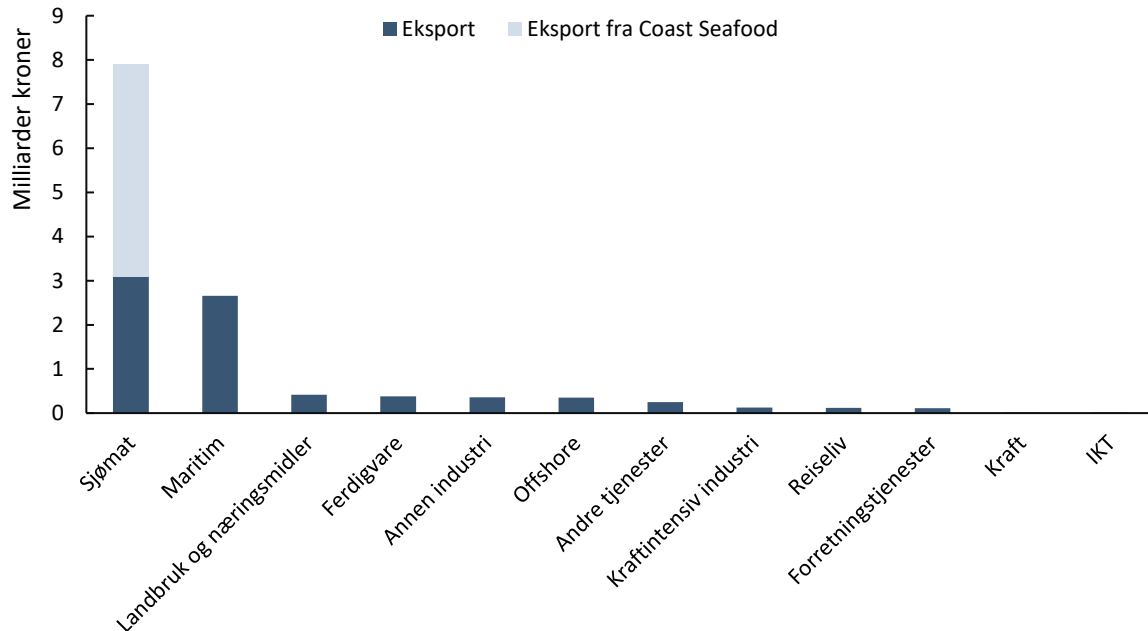
Eksport er en sentral samfunnsøkonomisk størrelse da det er eksportinntektene som finansierer import. Videre har eksportnæringer ofte en høyere produktivitet enn de innenlandsk rettede næringene. Det eksisterer ikke offisielle data på eksport på kommune- eller regionsnivå, men Menon publiserer årlig Eksportmeldingen som estimerer eksport ned på kommunenivå.

Vi presenterer eksport og eksportintensitet med og uten selskapet Coast Seafood. Dette skyldes at Coast Seafood er en handelsbedrift som kjøper og selger oppdrettsfisk. Siden Coast har en høy eksportandel og er en ren salgsbedrift, har den svært høy eksport. Det varierer hvorvidt man tilskriver eksporten av sjømaten til produksjonsbedriften eller til salgsbedriften, og derfor velger vi å presentere begge tallene. Figuren under

⁹ Enkelte bedrifter er fjernet.

baserer seg på data fra Eksportmeldingen 2024¹⁰, og viser den næringsfordelte eksporten i Kinn kommune i 2023, ekskludert olje og gass.

Figur 12: Total eksport i Kinn kommune i 2023, uten olje og gass. Kilde: Menon Economics

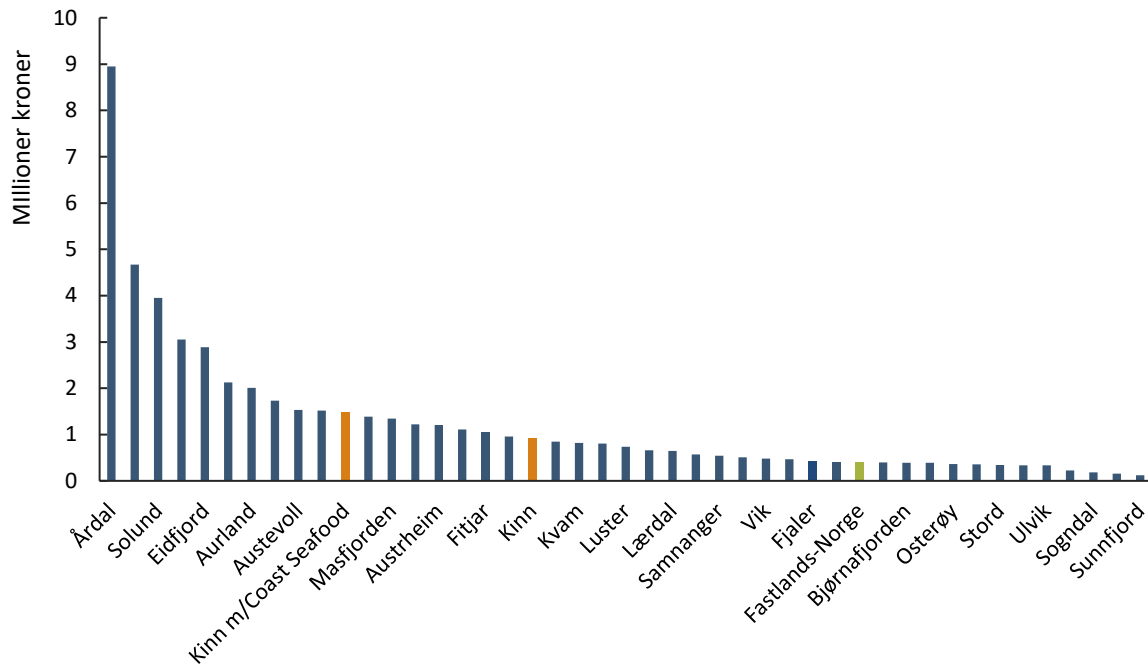

I 2023 var eksporten i Kinn kommune på nesten 12,6 milliarder kroner. Samlet utgjør dette litt over 30 prosent av omsetningen i kommunen. Eksporten i Kinn er dominert av sjømatnæringen som utgjorde 7,9 milliarder kroner, eller litt over 60 prosent. Dersom vi ser på eksporten ekskludert Coast Seafood var total eksporten fra Kinn på om lag 7,8 milliarder kroner.

Eksportintensitet er definert som eksport per sysselsatt, og figuren under viser eksportintensiteten i samtlige kommuner i Vestland fylke i 2023, ekskludert olje og gass.

¹⁰ Menon-publikasjon nr. 32/2024. Tilgjengelig [her](#)

Figur 13: Eksportintensiteten i alle kommuner i Vestland fylke og Fastlands-Norge (i grønn) 2023, uten olje og gass. Kilde: Menon Economics

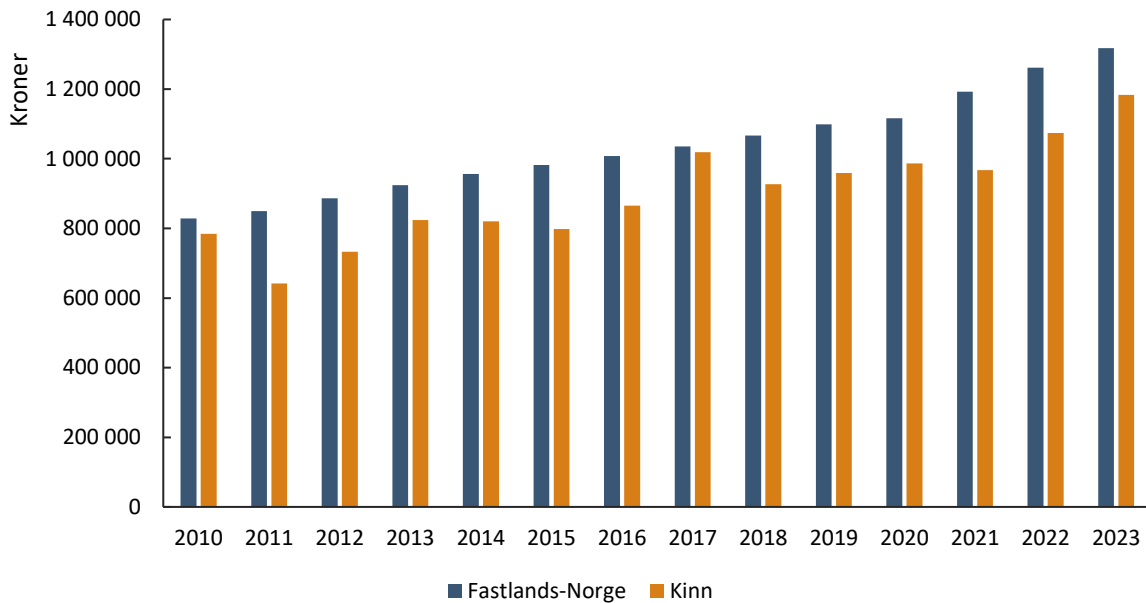
Kinn med og uten Coast Seafood har en eksportintensitet som er betydelig høyere enn gjennomsnittet for norsk næringsliv. Den gjennomsnittlige eksportintensiteten for fastlands Norge er på cirka 400 000 kroner, mens eksportintensiteten i Kinn er på henholdsvis cirka 920 000 kroner og 1,5 millioner kroner uten og med Coast Seafood. Det er likevel andre kommuner i Vestland fylke som har betydelig høyere eksportintensitet. Disse kommunene er som regel definert av noen hjørnesteinsbedrifter, som for eksempel Hydro i Årdal og Statkraft i Eidfjord.

Arbeidskraftsproduktiviteten

I denne delen analyserer vi arbeidskraftsproduktiviteten i næringslivet til Kinn kommune. Arbeidskraftsproduktiviteten er definert som verdiskaping per sysselsatt og er en sentral samfunnsøkonomisk størrelse fordi den forteller oss hvor mye merverdi hver sysselsatt produserer. Vi kommer til å bruke begrepet produktivitet gjennomgående i denne rapporten for å betegne arbeidskraftsproduktiviteten.

Figuren under viser hvordan produktiviteten i kommunen har utviklet seg fra 2010 til 2023 sammenlignet med Fastlands-Norge.

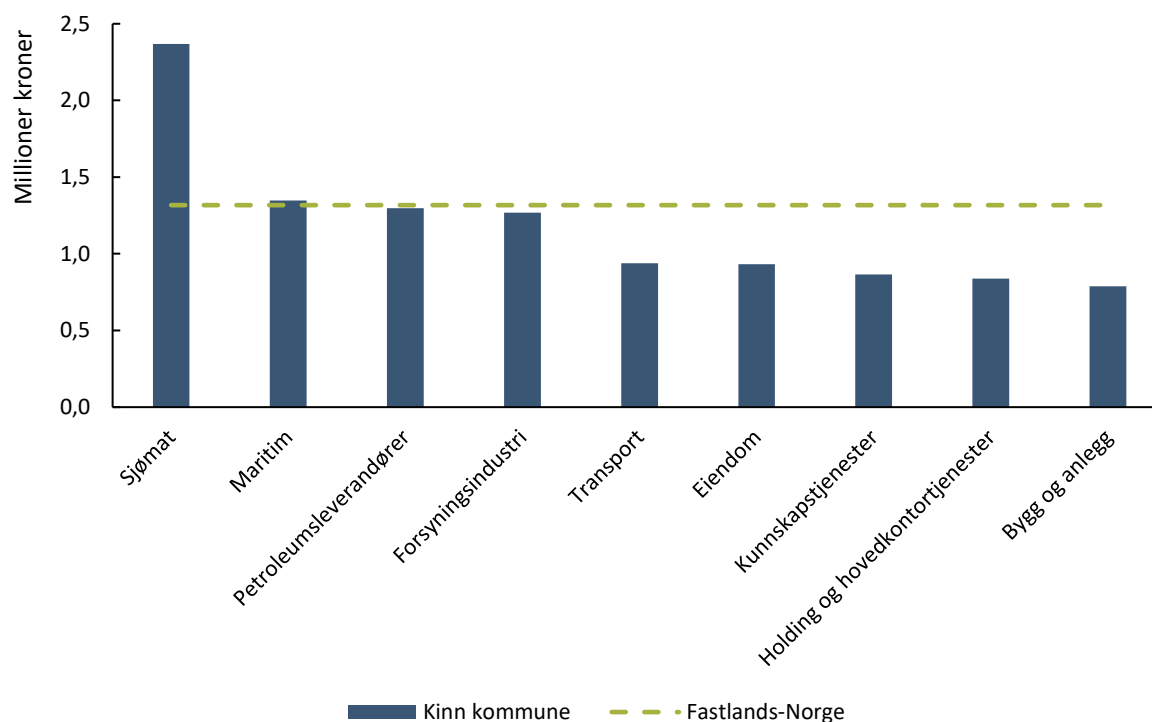
Figur 14: Arbeidskraftsproduktivitet i Kinn kommune sammenlignet med Fastlands-Norge. Kilde: SSB, Menon Economics

Det er ofte en korrelasjon mellom eksportintensiteten i en region og regionens produktivitet. Det er flere grunner til dette, for eksempel må eksportbedrifter konkurrere på internasjonale markeder og være del av en internasjonal verdikjede som tidligere fanger opp teknologi og innovasjon enn næringslivet ellers. Videre er det nødvendig for eksportbedrifter å være innovative for å holde seg konkurransedyktige mot internasjonale konkurrenter. Dette bidrar til at de ofte har høyere produktivitet. På bakgrunn av forrige kapittel vil det da være naturlig å tenke at Kinn har en høy produktivitet. Som figuren over viser er dette ikke tilfelle. Produktiviteten i Kinn kommune har gjennomgående vært lavere enn i Fastlands-Norge i perioden 2010 til 2023. I 2023 er produktiviteten i Fastlands-Norge i overkant av 1,3 millioner kroner per sysselsatte, mens den i Kinn var på i underkant av 1,2 millioner kroner per sysselsatt. Det andre som er verdt å merke seg er at veksten i produktivitet i Kinn kommune har vært lavere enn veksten i Fastlands-Norge. Produktiviteten i Kinn har vokst med 51 prosent fra 2010 til 2023, mens produktiviteten i Fastlands-Norge har vokst med 59 prosent i samme tidsperiode.

For å få et mer detaljert bilde over hva som driver produktiviteten i Kinn kommune viser vi produktiviteten i de ulike næringene i kommunen sett opp mot produktiviteten i Fastlands-Norge i 2023.

Figur 15: Arbeidskraftsproduktivitet i Kinn kommune fordelt på næringer i 2023, grønn stiplet linje viser gjennomsnittet for Fastlands-Norge. Kilde: Menon Economics

Som vist over er det stor forskjell i produktivetsnivåene i de ulike næringene. Sjømatnæringen har den desidert høyeste produktiviteten, drevet av høye sjømatpriser og en svak norske krone. Dette har bidratt til å øke selskapenes avkastning. Maritim næring er den næringen med nest høyest produktivitet, og ligger marginalt over gjennomsnittet for Fastlands-Norge. Til tross for at maritim næring dominerer i både verdiskaping og sysselsetting i kommunen, ligger produktivetsnivået langt under gjennomsnittet av næringen i Norge. Den lave produktiviteten i Kinns maritime næring kan i hovedsak tilskrives kommunens betydelige verftsindustri, som tradisjonelt sett har en lavere produktivitet, og dermed trekker ned den samlede produktiviteten innen den maritime sektoren. I 2022 var produktiviteten i forsyningsindustrien over normalen, men i 2023 har denne igjen redusert seg som følge av lavere energipriser.

De resterende næringene har en produktivitet som er lavere enn produktiviteten i Fastlands-Norge. Faktisk har de fleste næringer i Kinn lavere produktivitet enn deres motparter i resten av Fastlands-Norge.

Handelsnæringen i Kinn kommune

Handelsnæringen i Kinn er den fjerde største næringen i kommunen målt i sysselsetting, og sysselsatte i 2030 flere enn petroleumsnæringen. Handelsbedriftene er med andre ord viktige arbeidsgivere i kommunen. I tillegg har handelsnæringen også den sentrale funksjonen at den bidrar til å gjøre kommunen til et attraktivt sted å bo og å drive næringsvirksomhet fra. I dette kapittelet gir vi en beskrivelse av sysselsettings-, verdiskapings og produktivetsutviklingen til handelsnæringen i kommunen, før vi sammenligner næringens relative størrelse med andre kommuner. Til slutt gir vi en oversikt over de ti største handelsbedriftene i Kinn.

Definisjon av handelsnæringen

Bedrifter innen handelsnæringen kan ofte klassifiseres både som en del av handelsnæringen og som del av andre næringer. Et eksempel på dette er Coast Seafood som er en handelsbedrift, men som selvsagt også kan kategoriseres som en del av sjømatnæringen. Tidligere i denne analysen har slike handelsselskaper som har en klar spissing mot enten maritim, sjømat, eller petroleumsnæringen blitt definert som en del av disse næringene og altså ikke en del av handelsnæringen. Det betyr at sysselsettingen vi presenterer for handelsnæringen vil være lavere enn analyser som utelukkende legger til grunn SSBs nasjonalregnskapsdata, mens sysselsettingen i petroleum, sjømat og maritim vil være høyere. Dette er et definisjonsspørsmål og det er ikke noe riktig eller feil svar – valg av definisjonen avhenger av analysen som gjennomføres. Siden vi i dette delkapittelet dykker dypere i handelsnæringen, ønsker vi å vise nøkkeltall for næringen med begge definisjoner. Dette gjør vi gjennom å utarbeide *en smal definisjon* av handelsnæringen, som tilsvarer det vi har presentert tidligere i analysen, og *en bred definisjon* av handelsnæringen som tilsvarer det som NHO benytter seg av i deres bransjerapport for handel¹¹. Den brede definisjonen fanger opp alle bedrifter som arbeider innen handel og reparasjon av motorvogner, detaljhandel og agentur- og engroshandel¹², og vil dermed inkludere selskaper som eksempelvis Coast Seafood og Petroleum Service, som ikke er inkludert i den smale definisjonen.

De største handelsbedriftene i kommunen

Tabellen under viser de ti største handelsbedriftene (bred definisjon) i Kinn kommune målt i verdiskaping. Som vist, er det bedrifter som driver med sjømatrettetengroshandel som skiller seg ut som de største handelsbedriftene.

Tabell 5: De ti største handelsbedriftene (bred definisjon) i Kinn kommune, målt i verdiskaping. Kilde: Menon Economics

Selskap (avdeling)	Verdiskaping 2022 (millioner kroner)	Sysselsetting 2022	Verdiskapingsvekst siste år
Coast Seafood	118	37	32 %
Norwell	65	18	88 %
Mestergruppen Byggevare (Florø)	48	28	-24 %
Mhservice (Måløy)	38	19	31 %
Petroleum Services (Florø)	38	15	-2 %
Star Seafood (Måløy)	33	9	54 %
Bravo Seafood (Florø)	31	7	28 %
Domstein Sjømat (Måløy)	25	14	169 %
Toyota (Vågsøy)	22	20	-2 %
Eurospar (Krokane)	15	40	-9 %

I tabellen under viser vi de ti største handelsbedriftene i Kinn kommune målt etter verdiskaping basert på den smale definisjonen av handelsnæringen.

¹¹ <https://www.nhosh.no/tall-og-fakta2/bransjerapporter2021/bransjerapport-handel/>

¹² NACE kode 45, 46 og 47

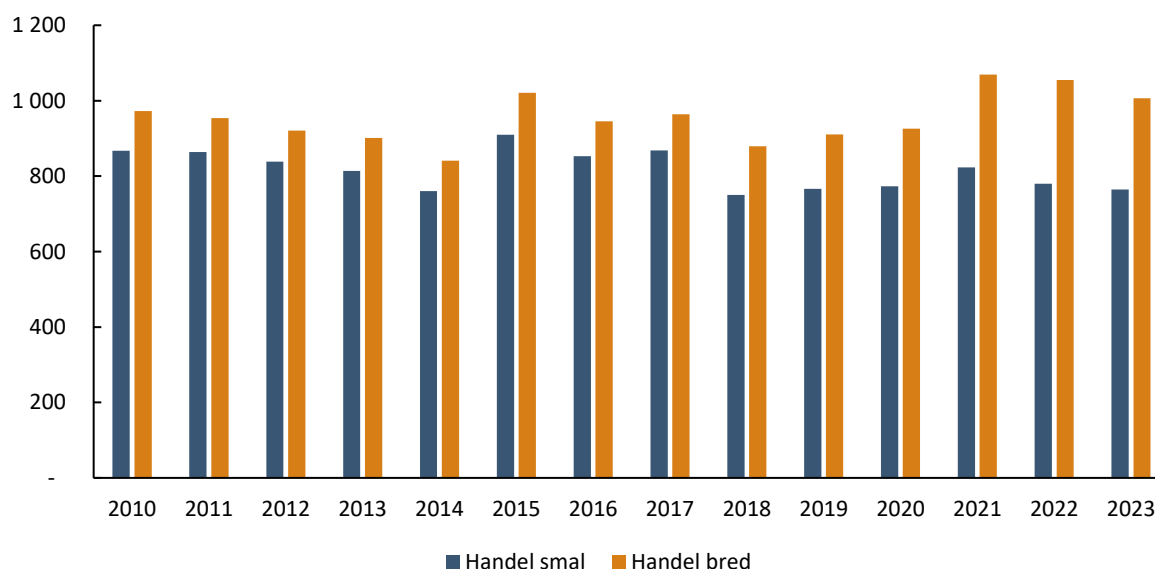
Tabell 6: De ti største handelsbedriftene (smal definisjon) i Kinn kommune, målt i verdiskaping. Kilde: Menon Economics

Selskap (avdeling)	Verdiskaping 2022 (millioner kroner)	Sysselsetting 2022	Verdiskapingsvekst siste år
Mestergruppen Byggevare (Florø)	48	28	-24 %
Toyota Nordfjord og Førde (Vågsøy)	22	20	-2 %
Eurospar (Krokane)	15	40	-9 %
Luna Trading	12	5	72 %
Safari Engros	12	15	-9 %
Florø Bil & Havneservice	10	9	76 %
Bygg & Boligmarkedet	10	15	-6 %
COOP Extra Florø	9	20	-25 %
Kiwi Møre (Deknepollen)	9	14	13 %
Europris (Måløy)	8	12	8 %

Historisk utvikling i handelsnæringen i Kinn kommune

I 2023 var det omkring 760 sysselsatte personer i handelsnæringen dersom vi tar utgangspunkt i den smale definisjonen. Dette er vist i figuren under. Bruker vi den brede definisjonen, sysselsatte næringen i overkant av 1 000 personer. Dette tilsvarer henholdsvis 10 og 13 prosent av de sysselsatte i privat sektor i kommunen. Som tidligere nevnt er handelsnæringen (smal definisjon) kommunens fjerde største næring målt i sysselsetting. Til tross for dette, er andelen sysselsatt i handelsnæringen i Kinn kommune lavere enn landsgjennomsnittet på 18 prosent.

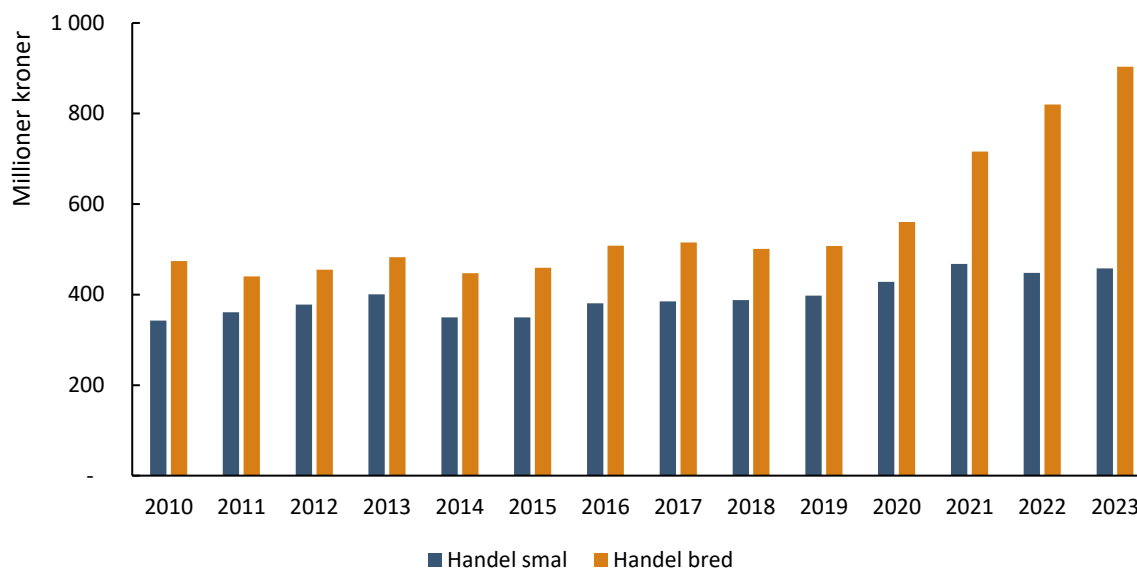
Figur 16: Sysselsettingsutvikling i handelsnæringen i Kinnkommune. Kilde: Menon Economics

I perioden 2010 til 2023 har sysselsettingen i handelsnæringen (smal definisjon) falt fra om lag 870 sysselsatte i 2010 til 760 i 2023. Dette tilsvarer en nedgang på i underkant av 12 prosent. Dersom vi tar utgangspunkt i den brede definisjonen, har antall sysselsatt økt marginalt fra rundt 970 til 1 010. Dette tilsvarer en vekst på litt under 4 prosent. Forskjellen mellom de to er drevet av at de grossistene som ikke er inkludert i den smale definisjonen har hatt en større vekst i sysselsatte, eksempelvis Coast Seafood, MHService og Petroleum Service.

I figuren under viser vi utviklingen i verdiskaping for handelsnæringen i perioden 2010 til 2023. Som vist var verdiskapingen i handelsnæringen (smal definisjon) på 460 millioner kroner, tilsvarende 5 prosent av den samlede verdiskapingen i kommunen. Dersom vi ser på den brede definisjonen var verdiskapingen på 900 millioner kroner, tilsvarende 9 prosent av verdiskapingen i kommunen. Landsgjennomsnittet er på syv prosent.

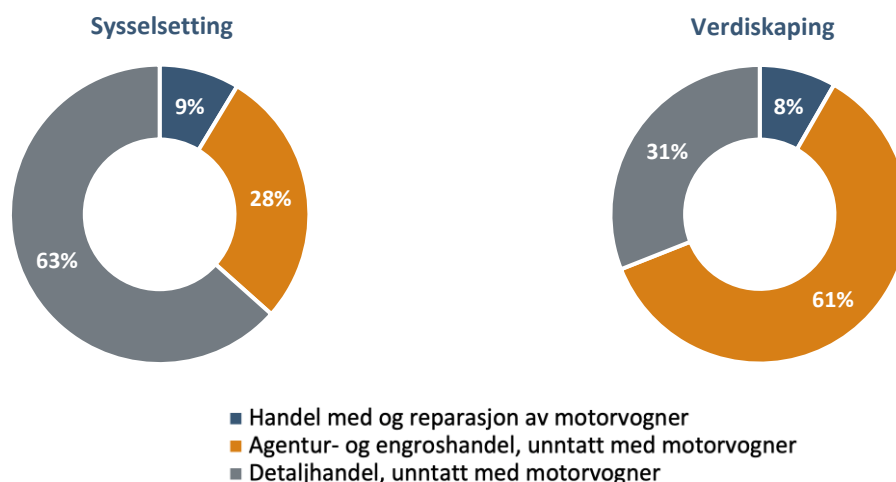
Figur 17: Verdiskapingsutviklingen i handelsnæringen i Kinn kommune. Kilde: Menon Economics

I perioden 2010 til 2023 har verdiskapingen i handelsnæringen under den smale definisjonen vokst fra 340 millioner kroner til 460 millioner kroner. Dette tilsvarer en vekst på 34 prosent. For den brede definisjonen har veksten vært høyere, fra 470 millioner kroner i 2010 til 900 millioner kroner i 2023. Dette tilsvarer en vekst på 90 prosent. Fram til 2020 fulgte den smale og brede definisjonen av handelsnæringen en relativt lik vekst kurve. Siden den gang har den brede definisjonen vokst langt raskere. Dette kan delvis forklares med at det er flere sjømatgrossister som fanges opp i den brede definisjonen, og disse har hatt en stor vekst i verdiskaping som følge av høyere priser på sjømat. Dette forklarer om lag 75 prosent av vekst forskjellen mellom bred og smal definisjon fra 2020 til 2023.

Handelsnæringen deles ofte inn i tre hovedkategorier. Disse er henholdsvis «handel med og reparasjon av motorvogner», «agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner» og «detaljhandel, unntatt med motorvogner». Fordeling av sysselsetting og verdiskaping fra handelsnæringen (bred definisjon) mellom disse tre kategoriene i Kinn kommune er vist i figuren under.

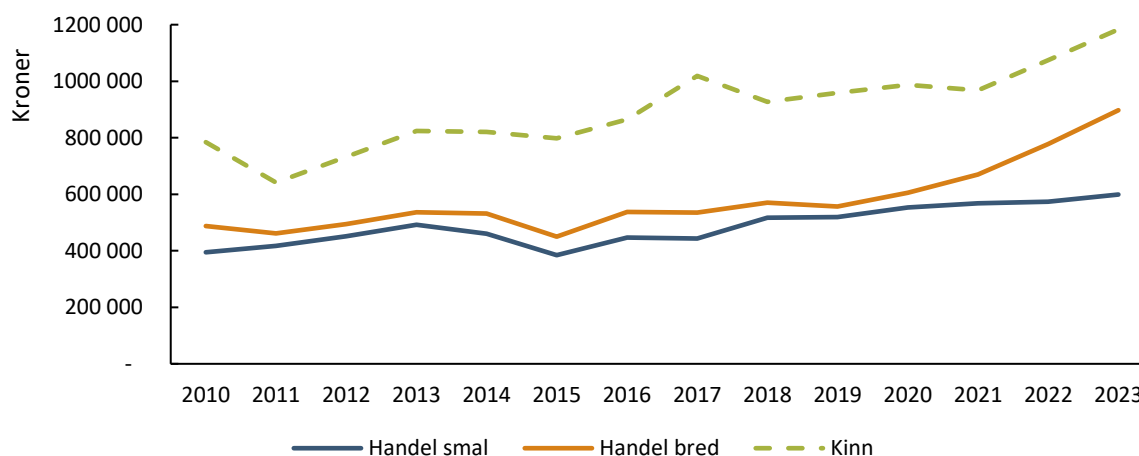
Figur 18: T.V. fordeling av sysselsetting fra ulike deler av handelsnæringen i Kinn kommune. T.H Fordeling av verdiskaping fra ulike deler av handelsnæringen i Kinn kommuner

Som vist i figuren over til venstre står detaljhandel for nesten to tredjedeler av sysselsettingen i handelsnæringen, etterfulgt av agentur- og engroshandel som står for litt under 28 prosent av sysselsettingen. Salg og reparasjon av motorvogner står for 9 prosent. Når det gjelder verdiskaping er agentur- og engroshandel størst og står for drøyt 60 prosent av verdiskapingen. Nest størst er detaljhandel som står for rundt 30 prosent av verdiskapingen, mens salg og reparasjon av motorvogner står for 8 prosent av verdiskapingen. Ser vi på sysselsettingen og verdiskapingen i sammenheng betyr dette at arbeidskraftsproduktiviteten i agentur- og engroshandelen er den klart mest produktive delen av handelsnæringen, mens detaljhandel er den klart minste produktive delen av næringen.

Handelsnæringen er noe mindre produktiv enn gjennomsnittet i Kinn kommunen. Dette gjelder både for den smale og brede definisjonen av næringen. Det er imidlertid stor produktivetsforskjell mellom de to definisjonene. Den smale definisjonen hadde en verdiskaping per sysselsatt på 600 tusen kroner mens den brede var på litt under 900 tusen kroner i 2023. I figuren under viser vi hvordan arbeidskraftsproduktiviteten har utviklet seg i handelsnæringen i Kinn kommune i perioden 2010 til 2023.

Figur 19: Arbeidskraftsproduktivitet i handelsnæringen i Kinn kommune, sammenlignet med gjennomsnittet for kommunen. Kilde: Menon Economics

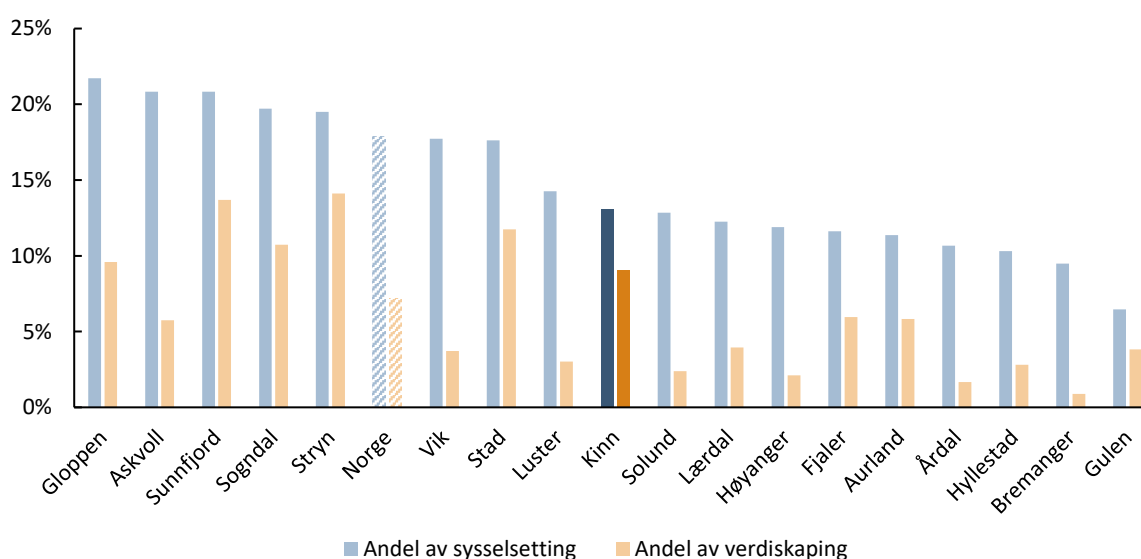
Som vist i figuren over har produktiviteten økt de siste 13 årene. For den samle definisjonen har produktiviteten økt fra 390 tusen kroner per sysselsatt i 2010 til 600 tusen kroner i 2023. For den brede definisjonen har veksten vært større og har økt fra 490 tusen kroner per sysselsatt til 900 tusen kroner i samme periode. Fram til 2020 var utviklingen relativt lik mellom de to definisjonene, selv om nivået har vært litt høyere for den brede definisjonen i hele perioden. Etter 2020 har imidlertid produktiviteten økt langt mer i den brede definisjonen sammenlignet med den smale. Dette er drevet av de grossistene som kun er inkludert i den brede definisjonen, hovedsakelig innen sjømatsektoren, som har hatt en stor vekst i verdiskaping per sysselsatt siden 2020. I hele perioden har produktiviteten i handelsnæringen vært markant lavere enn gjennomsnittet for kommunen.

Sammenligning av handelsnæringen i Kinn med andre kommuner

I dette delkapittelet sammenligner vi kort sysselsetting, verdiskaping og produktiviteten i handelsnæringen i Kinn kommune med andre sammenlignbare kommuner. I denne delen benytter vi utelukkende den brede definisjonen av handelsnæringen, for å kunne sammenligne resultatene med NHOs bransjerapport¹³.

I figuren under viser vi handelsnæringens relative størrelse i Kinn kommune med andre sammenlignbare kommuner.

Figur 20: Handelsnæringens relative størrelse for Kinn og sammenlignbare kommuner, målt i sysselsettings- og verdiskapingsandel.¹⁴ Kilde: Menon Economics.

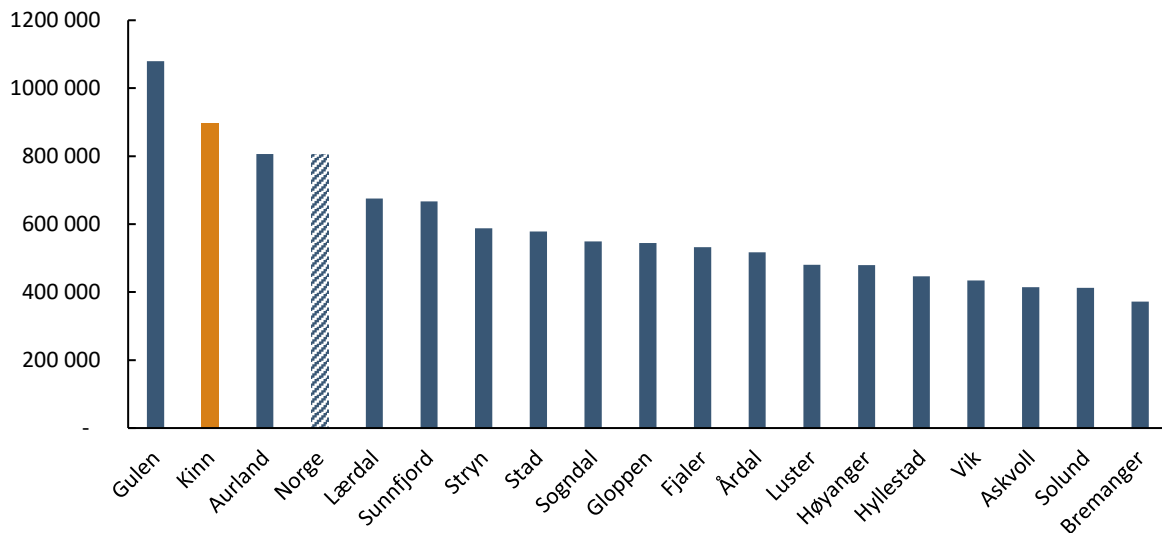
Som vist i figuren over skiller ikke Kinn seg ut fra de andre kommunene når det kommer til andel av sysselsetting fra handelsnæringen. Ser vi på Kinn sammenlignet med gjennomsnittet for Norge er andelen en del lavere, med henholdsvis 13 prosent for Kinn og 18 prosent for landsgjennomsnittet. Målt i verdiskaping står handelsnæringen for en relativt stor andel sammenlignet med de fleste andre kommunene. Dette gjenspeiles også i verdiskapingsandelen fra handelsnæringen i Kinn sammenlignet med landsgjennomsnittet, som var på 9 prosent i Kinn og 7 prosent for Norge som helhet. Den høye verdiskapingsandel kan primært tilskrives sjømatgrossistene.

¹³ <https://www.nhosh.no/tall-og-fakta2/bransjerapporter2021/bransjerapport-handel/>

¹⁴ Andeler for Kinn kommune er estimerte 2023 tall, andre kommuner er oppgitt i 2022 andeler.

Produktiviteten i handelsnæringen i Kinn var i 2023 på litt under 900 tusen kroner per sysselsatt. Dette er høyere enn det nasjonale gjennomsnittet for næringen, som ligger på rundt 800 tusen kroner per sysselsatt. I figuren under viser vi produktiviteten i handelsnæringen i Kinn sammenlignet med andre sammenlignbare kommuner.

Figur 21: Handelsnæringens produktivitet for Kinn og sammenlignbare kommuner. Kilde Menon Economics.

Som vist er Kinn blant de kommunene som har den mest produktive handelsnæringen, med kun Gulen med en mer produktiv handels næring. Grunnen til at Kinn har en såpass høy produktivitet er hovedsakelig noen få bedrifter innen agentur- og engroshandel for spesielt sjømat, men også innen maritim og petroleum som har en veldig høy verdiskaping, men et lavt antall sysselsatte.

SWOT-analyse av Kinn kommune

I denne delen av rapporten har vi gjort en vurdering av barrierer og muligheter i kommunen sett i lys av den grønne omstillingen ved hjelp av en SWOT-analyse. De fire bokstavene «SWOT» representerer forbokstavene i de engelske ordene *strengths* (styrker), *weaknesses* (svakheter), *opportunities* (muligheter) og *threats* (trusler). Resultatene i analysen kan brukes som utgangspunkt for å identifisere områder for forbedring. I denne analysen beskriver vi situasjonen i dagens Kinn kommune ved å identifisere styrker og svakheter og fremtidens Kinn kommune ved å identifisere muligheter og trusler som kan ha en betydning for kommunen de neste årene. I tabellen under oppsummerer vi funnene fra analysen.

Styrker	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> • Et sterkt og eksportrettet næringsliv med fokus på grønn omstilling • Et innovativt næringsliv • Fokus på etablering og videreutvikling av bedrifter • Naturgitte fortrinn	<ul style="list-style-type: none"> • Et mindre produktivt næringsliv til tross for høy eksportintensitet • Mangel på arbeidskraft • En geografisk atskilt kommune • Knapphet på areal – særlig på lengre sikt
Muligheter	Trusler
<ul style="list-style-type: none"> • Maritim næring – en drivkraft i den grønne omstillingen • Sjømatnæringen – kommunens største eksportnæring • Cruise- og reiselivsnæringen – mulighet for økt verdiskaping og sysselsetting • Havvind – en kilde til økt verdiskaping, sysselsetting og eksport • Økt produktivitet i næringslivet generelt vil føre til høyere verdiskaping i kommunen • Satsing på utvikling av attraktive arbeidsplasser og en attraktiv bostedsregion	<ul style="list-style-type: none"> • Cruise- og reiselivssatsingen – økt verdiskaping og sysselsetting skjer ikke av seg selv • Nye føringer kan føre til endringer for havbruksnæringen i tiden som kommer • Tilstrekkelig energitilgang kan bli en flaskehals mot oppbyggingen av nye energikrevende næringer • Samferdsel og infrastruktur i regionen – en viktig forutsetning for å sikre arbeidskraft • En tett kobling med olje- og gassnæringen kan utgjøre en trussel for grønn næringsutvikling • Demografiske endringer og viktigheten av rekruttering av arbeidskraft • Et sårbart næringsliv – utsatt for globale prisendringer

Dagens Kinn kommune

I dette delkapittelet gir vi en oversikt over styrker og svakheter ved næringslivet og samfunnsstrukturen i Kinn kommune. Dette baserer seg både på funn fra delanalyse 1, tidligere analyser vi har gjennomført i regionen, samt intervjuer med aktører i regionen.

Styrker

1. **Et sterkt og eksportrettet næringsliv med fokus på grønn omstilling:** Kinn kommune har som tidligere vist et sterkt og eksportrettet næringsliv, hvor eksport per sysselsatt er langt høyere enn landsgjennomsnittet. Dette kan delvis forklares ved at næringslivet i Kinn kommune er dominert av tre av Norges største eksportnæringer, nemlig olje og gass, maritim næring og sjømatnæringen. Flere av bedriftene i kommunen er langt fremme når det gjelder teknologi og innovative løsninger som skal bidra inn i det grønne skiftet. Eksempler inkluderer Multi Maritime som har designet verdens første cruiseskip som skal gå på hydrogen, Brødrene AA som skal bygge to elektriske hurtigbåter for Norled og Svanøy Havbruk som er det første oppdrettsselskapet i verden som tar i bruk bølgekraft for å elektrifisere sine anlegg.¹⁵ Denne innovative og teknologirettede tankegangen vil være viktig for å opprettholde eksportaktiviteten i de to næringene og i kommunen. Et sterkt eksportrettet næringsliv er viktig både med tanke på inntjening til bedriftene, men også konkurransekraft, teknologiutvikling og innovasjon. Eksportrettede bedrifter er som regel også mer produktive, men som vi kommer tilbake til i kapittel om svakheter, er ikke dette nødvendigvis tilfellet for alle næringene i kommunen.
2. **Et innovativt næringsliv:** Lokal innovasjon har en tendens til å forplante seg videre, fra en innovativ lokal bedrift til en annen. Dette er vanskelig å kvantifisere, men høy innovasjonstakt er noe av det første som blir trukket frem i flere av intervjuene med aktører i kommunen. Et av punktene som ble trukket frem er at flere av bedriftene i kommunen ser på løsninger og ideer tilknyttet den grønne omstillingen, blant annet utslippsreducerende tiltak. Vi kommer mer tilbake til dette i kapittelet om muligheter. Det at kommunen har et innovativt næringsliv har også kommet frem i tidligere analyser, blant annet i «verdiskapingsanalyse av Måløyregionen».¹⁶ Her ble det nevnt at dersom noen har en innovativ ide eller løsning på et problem, er det ikke vanskelig å skaffe risikovillig kapital. Dette fører til en rekke muligheter for oppstartsbedrifter. Det vil være viktig at det private næringslivet ikke slutter å investere i nye, innovative produkter og bedrifter for å sikre at kommunen opprettholder innovasjonstakten. Et innovativt næringsliv er viktig for å sikre kontinuerlig teknologiutvikling og deretter konkurransekraft, da særlig i eksportmarkedet.
3. **Fokus på etablering og videreutvikling av bedrifter:** SIVAs inkubatorprogram består av et nasjonalt nettverk til 35 inkubatorer over hele landet. En av disse inkubatorene er Aksello i Florø, som jobber for å utvikle gründerbedrifter og forretningsmessige innovasjoner fra etablerte bedrifter i kommunen. Basert på informasjon fra intervjuer fremkommer det at dette programmet oppleves som velfungerende. Per i dag har Aksello 10 inkubatorvirksomheter.¹⁷ I intervjuene ble det pekt på at bedriftene som er med i programmet ytrer et ønske om å etablere seg i kommunen gitt de naturgitte fortrinnene (se punktet under). Dette programmet, og en eventuell videreføring av en lignende ordning, vil være viktig i tiden fremover for å sikre at bedrifter fortsetter å etablere seg i kommunen, samt for å videre styrke satsingen på en innovativ kommune.
4. **Naturgitte fortrinn:** En av styrkene til Kinn kommune er kommunens naturgitte fortrinn. Kommunen er lokalisert ved kysten som bringer med seg viktige økonomiske muligheter. Dette har bidratt til at man har klart å etablere et sterkt næringsliv knyttet til havnæringene olje og gass, maritim og sjømat. Kysten er velegnet for havbruk og er en av bærebjelkene for denne næringen. Ny teknologi vil også gjøre det

---

¹⁵ Energisenter Florø: <https://aksello.no/wp-content/uploads/2023/02/Energisenter-Floro-Prospekt-NO.pdf>

¹⁶ <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2022-79-Maloyregionen.pdf>

¹⁷ <https://aksello.no/inkubator-2/>

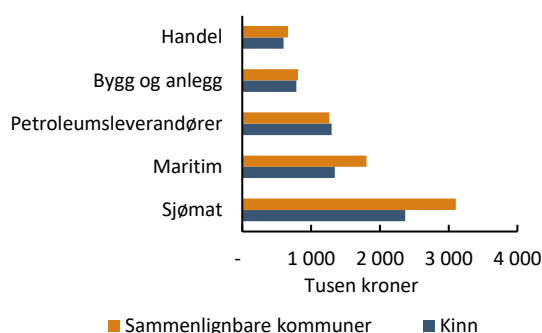
mulig å etablere anlegg til havs og på land, hvor sistnevnte allerede undersøkes av næringsaktører i kommunen. I tillegg er kystlinjen et konkurransefortrinn for kommunen når det gjelder å tilrettelegge for havneanløp, både tilknyttet ferge- og fiskeriaktivitet. Tilgjengelig areal på land har også muliggjort at kommunen har blitt en forsyningsbase til olje- og gassindustrien. Et eksempel er Fjordbase som er Norges største forsyningsbase for oljeindustrien. Kommunens lokasjon er også en styrke sett i lys av satsingen på nye fremvoksende næringer som havvind og hydrogen og ammoniakk. Dette kommer vi tilbake til i delkapittelet om muligheter.

Svakheter

1. Et mindre produktivt næringsliv til tross for høy eksportintensitet:

Som tidligere vist er ikke produktiviteten i Kinn kommune så høy som en skulle tro gitt den høye eksportintensiteten. Dette kan blant annet forklares ved at produktiviteten i to av kommunens viktigste næringer (maritim og sjømat) er lavere enn produktiviteten i sammenlignbare kommuner.¹⁸ Dette er vist i figuren til høyre. For sjømatnæringen kan dette videre forklares ved at næringen er dominert av handels- og industribedrifter, og ikke havbruksbedrifter, som har den klart høyeste produktivitet i sjømatnæringen. Produktiviteten i maritim næring er også noe lavere. Dette er hovedsakelig på bakgrunn av at maritim næring i Kinn kommune har en sterk verftsindustri, som ofte har lavere produktivitet enn de andre delene av næringen. En lav produktivitet fører til lavere verdiskaping og dermed lavere velferd. En lav produktivitetsvekst kan også føre til svekket konkurransekraft. Dette er et av områdene kommunen kan jobbe videre med. Vi utdyper dette i mer detalj i mulighetsrom for kommunen.

Produktivitet i de største næringene i Kinn og gjennomsnittet i de sammenlignbare kommunene

2. Mangel på arbeidskraft: Tilgang på relevant kompetanse oppleves som en barriere for flere bedrifter i kommunen. Dette er ikke et ukjent fenomen for distriktskommuner. Selv om mange deler av næringslivet opplever mangel på kompetanse, er det særlig tilgangen på fagarbeidere som trekkes frem som en barriere. Attraktive arbeidsplasser og en fungerende infrastruktur er to faktorer som kan ha en påvirkning på tiltrekning av arbeidskraft. Dette kommer vi tilbake til under mulighetskapittelet. En tredje faktor er bostedsattraktivitet. Dette inkluderer både boligutvikling og generell bostedsattraktivitet i kommunen. I det følgende går vi gjennom de to.

- i. **Boligutvikling:** For å sikre at kommunen er et attraktivt sted å bo er det viktig å sikre tilgang på nok boliger. Boligutbyggingen i Kinn kommune har vært relativt stabil siden 2010, hvor det i perioden 2010 til 2023 har vært en økning på nærmere 750 boliger.¹⁹ Gjennom intervjuer er det ytret ulike meninger når det gjelder boligutviklingen i Florø og i Måløy, hvor samtalen indikerer at Måløy opplever et større behov for boliger enn det Florø gjør. Basert på samtaler

¹⁸ Vi har identifisert 26 sammenlignbare kommuner. Dette er: Tysvær, Alver, Kvinnherad, Herøy, Kristiansund, Bømlo, Karmøy, Ullensvang, Ulstein, Kinn, Øygarden, Stord, Vindafjord, Sunnfjord, Molde, Bjørnafjorden, Sogndal, Eigersund, Klepp, Askøy, Strand, Hå, Time, Gjesdal, Voss, og Stryn

¹⁹ SSB tabell 06265

med kommunen kommer det frem at det er mulig å bygge flere boliger i begge byer, men at det er litt mer utfordrende i Måløy. Gjennom kommuneplanarbeidet i fjor ble det gjennomført en regulering av nytt areal til boligbygging, hvor det i Florø er en reserve på rundt 2000 enheter²⁰ tilgjengelig. I Måløy er det satt i gang et reguleringsarbeid som omhandler 90 boligenheter ganske sentralt i Måløy sentrum. Det er også mulig å legge til rette for mer areal på østsiden av broen, men det oppfattes ikke som et like attraktivt område. Det vil imidlertid være viktig at kommunen undersøker dette nærmere for å få et svar på hvor reelt behovet for flere boliger er, særlig i Måløy.

- ii. **Generell bostedsattraktivitet:** I tillegg til å øke tilgangen på boliger til potensielle tilflyttere er det også en rekke andre parallelle aspekter som trekkes frem som mangelfulle av aktører. Dette inkluderer blant annet servering, kultur og opplevelser. I 2022 var omsetning per innbygger relatert til rekreasjonstilbudet i kommunen (servering, opplevelser og kultur) på i underkant av 8000 kroner. Dette er omkring 2200 kroner lavere enn i sammenlignbare kommuner. Dette betyr ikke at tilbudet i Kinn kommune er dårlig, men det vil være viktig at kommunen legger til rette for at rekreasjonstilbudet er tilstrekkelig for at kommunen skal oppleves som et attraktivt sted å bo.
3. **En geografisk adskilt kommune:** I januar 2020 ble de to tidligere kommunene Vågsøy og Flora slått sammen til Kinn kommune. Dette ble ikke tatt godt imot av alle og det var flere pågående diskusjoner om hvorvidt dette var en god løsning, særlig knyttet til infrastrukturen i kommunen og vanskeligheten ved å reise mellom de to største byene Måløy og Florø. Gjennom intervjuene har vi fått inntrykk av at det har vært noen gnisninger, men at det har kommet seg med tiden. Det ble likevel påpekt av flere at det er viktig at kommunen jobber for at det er en felles kommune med et samlet næringsliv. Dette vil særlig være viktig i lys av grønn omstilling, da en er avhengig av innovative løsninger, både for å nå klimamålene, men også for å opprettholde konkurransekraften i de ulike næringene. Det ble også nevnt at dette ikke kun er kommunens ansvar, men også næringslivet selv, hvor de også har et ansvar for å sikre at det jobbes for et samlet næringsliv i kommunen og ikke to næringsliv fordelt på to byregioner. Det ble ytret et behov for flere samarbeidsarenaer for næringslivet og at de to næringsorganisasjonene Måløy Vekst og Aksello også har et ansvar for å være samkjørte, se synergier på tvers og jobbe sammen for et felles næringsliv.
4. **Knapphet på areal – særlig på lengre sikt:** Gjennom intervjuer finner vi at det er en potensiell knapphet på areal i kommunen, både i dag og på lengre sikt. Det er allikevel slik at det vil være et behov for å gjøre mer areal tilgjengelig gitt næringsaktørenes satsinger knyttet til grønn omstilling. Kinn kommune har over tid arbeidet aktivt med å legge til rette for næringsutvikling og det er per dags dato en pågående prosess i arealplanleggingen om regulering av nytt areal til næringsvirksomhet. Ifølge kommunen er det per dags dato nok næringsareal tilgjengelig, men det vil trolig ikke være nok på lengre sikt gitt næringslivets planer relatert til nye grønne næringer. Dette bekreftes også av næringsaktører. Tilgjengelig areal vil også påvirkes av aktiviteten i olje- og gassnæringen. Som vist har Kinn kommune en relativt høy aktivitet tilknyttet denne næringen, og så lenge det fortsetter vil dette okkupere arealområder blant annet i og omkring havnen. Det å få gjennomslag for arealreguleringer kan være utfordrende da det i noen tilfeller innebærer inngripen i naturen. Dersom kommunen ønsker flere nye

---

²⁰ Dette er hovedsakelig rekkehus, tomannsboliger og leiligheter.

næringer eller videreutvikling/vekst i eksisterende næringer, vil det kreve en betydelig oppgang i reguleringen av arealer, noe som vil kreve mer av kommunen.

Fremtidens Kinn kommune

I dette delkapittelet gir vi en oversikt over hvilke muligheter Kinn kommune bør satse på i årene som kommer, samt hvilke trusler de står overfor. Dette baserer seg i likhet med delkapittelet over på både funn fra delanalyse 1, tidligere analyser vi har gjennomført i regionen, samtaler med aktører i regionen, samt styrkene og svakhetene som ble diskutert i forrige delkapittel.

Muligheter

- 1. Maritim næring – en drivkraft i den grønne omstillingen:** Den maritime næringen i Kinn kommune er den største målt i både verdiskaping og sysselsetting. Norsk maritim næring er blant de fremste i verden når det gjelder å utvikle og å ta i bruk grønn teknologi, og flere av aktørene er lokalisert i Kinn kommune. En tidlig posisjonering i den grønne omstillingen, både når det gjelder skipsfart og teknologiutvikling, vil være et betydelig konkurransefortrinn for en allerede eksportsterk næring. I «Grøn region Vestland» har Vestland fylkeskommune pekt ut Fjordbase i Florø som en strategisk maritim grønn hub. I tillegg er HyFuel erklært som ett av fem hydrogenknutepunkt i Norge.²¹ Det at regionen har en sterk maritim klynge, relevant kompetanse og aktører som er frampå, vil være en fordel når det kommer til teknologiutvikling og innovasjon som kreves for å imøtekomme kravene som stilles til i den grønne omstillingen. Dette kan på den andre siden også sees som en trussel. Maritim næring må omstille seg, og dersom de ikke leverer moderne grønne løsninger, vil de bli utkonkurrert.
- 2. Sjømatnæringen – kommunens største eksportnæring:** Sjømatnæringen er den største eksportnæringen i Kinn kommune med en verdikjede som samlet sysselsetter flere tusen personer i kommunen. Kinn kommune ligger sentralt plassert, ut mot havet, i Nordfjord-regionen, og har god mulighet for videre vekst. Grønn omstilling og bærekraft er viktige trender for veksten i havbruk- og sjømatnæringen i kommunen. Flere prosjekter, både i Kinn og Nordfjord-regionen, kan gjøre havbruket i Kinn til et av Norges grønneste. For eksempel har både Steinvik Fiskefarm og Havlandet Havbruk spennende prosjekter knyttet til oppdrett på land. En annen teknologi som kan gjøre havbruket grønnere er biogass-anlegg som benytter avfallet fra oppdrettsanlegg. Det er i dag planlagt et slikt biogassanlegg i Gloppen. Kompensasjonen oppdretterne får for innlevering av tørket avfall til biogassprodusenter vil gi insentiver for havbrukene til å samle inn avfall som ellers havner i havet, og utgjør et viktig eksempel på et sirkulær-økonomisk tiltak. En annen viktig driver for videre vekst er lavutslippsteknologi (miljøfleksibilitet). Det såkalte Havbruksutvalget (NOU 2023:23.²²) la nylig fram en anbefaling om framtidig regulering av havbruksnæringen. Utvalgets forslag om en miljøfleksibilitetsordning representerer en mulighet for vekst i produksjonen gjennom en økning i allerede tildelt tillatelseskapasitet ved bruk av null- eller lavutslippsteknologi (miljøfleksibilitet). Hvis forslaget følges opp, er dette noe som vil styrke insentivene til å investere i og ta i bruk teknologi med lavere utslipp. Vi vurderer at dette kan være særlig relevant i regioner hvor havbruksnæringen har større utfordringer med lakselus, slik som Vestlands-regionen.²³

---

²¹ Mer informasjon om de ulike initiativene finnes i Energisenter Florø rapporten: <https://oksello.no/wp-content/uploads/2023/02/Energisenter-Florø-Prospekt-NO.pdf>

²² <https://www.regjeringen.no/contentassets/d6df195037794ed9a7582641bf68bf75/no/pdfs/nou202320230023000dddpdfs.pdf>

²³ Se f.eks. <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2023-6>

3. **Cruise- og reiselivsnæringen – mulighet for økt verdiskaping og sysselsetting:** I 2022 ble Måløy satt på kartet som en cruiseskipsdestinasjon. I 2022 var det ventet rundt 60 000 cruiseturister til Måløy mens det i 2023 var over 108 000. Det er ventet at antallet cruiseturister vil nærme seg 200 000 frem mot 2025. Som en del av satsingen på cruiseturisme ble Måløy Adventure stiftet i 2022 – først som en del av det lokale næringslivs- og vekstselskapet Måløy Vekst, men etter hvert skilt ut til et eget selskap som fungerer som lokal agent for cruiserederiene. Dette er unikt. I andre norske havner er det som regel store nasjonale/internasjonale agentselskaper som tar imot cruiseturistene. Dette gir Måløy en mulighet til å legge til rette for større lokal verdiskaping og sysselsetting som følge av cruiseturismen enn det andre norske byer har opplevd. Fra intervjuer med Måløy Vekst pekes det også på at cruiserederiene selv er veldig fornøyde med ordningen med lokale agenter. Måløy Adventure ansatte i 2023 rundt 60 personer på sesongbasis, og vil de neste årene ansette enda flere. De fleste av disse kommer fra Måløy. I tillegg nevner de at forventninger om en vekst i turismen har ført til at flere aktører innen handels- og restaurantnæringen vurderer å investere og etablere seg i Måløy. Det er imidlertid viktig å påpeke at det tidligere er vist at cruiseturismen i de fleste tilfeller skaper mindre lokale arbeidsplasser og verdiskaping enn det som er forventet. Det betyr at det kreves en målrettet innsats for å få dette til. Vi kommer mer tilbake til dette under trusler.
4. **Havvind – en kilde til økt verdiskaping, sysselsetting og eksport:** Kinn kommune, da særlig med Florø som Norges vestligste by, har direkte nærhet til de kommende havvindkonsesjonene på sokkelen. Per dags dato er det åpnet konkurranse om to prosjektområder i Norge: Sørilige Nordsjø II og Utsira Nord på til sammen 4,5 GW. I september 2023 signaliserte regjeringen at de ønsker å utlyse tre nye områder for havvindutbygging på norsk sokkel i 2025. Områdene det er snakk om ligger utenfor Haugesund, nordvest for Bergen og utenfor Sørvestlandet. I tillegg har kommunen Norges største forsyningsbase for oljeindustrien, Fjordbase, som har lang erfaring med store og komplekse logistikkoperasjoner til og fra sokkelen. Det er her viktig å nevne at selv om ikke de planlagte havvindkonsesjonene i området realiseres, vil en satsing på havvindnæringen fremdeles være relevant gitt tilgjengelig infrastruktur og kompetanse. En av fordelene til Kinn kommune er også tilstedeværelsen av maritim næring. På Fjordbase har de utviklet og satt i drift programvaren «Saga Connect», et digitalt verktøy for å optimalisere verdikjeden for maritime operasjoner på tvers av selskapene på Fjordbase. I tillegg har de allerede inngått en avtale med Ocean Grid om sammenstilling av havvindturbiner. Videre har Westcon en pågående storsatsing på havvindturbiner i stål og har nylig inngått en avtale om å bygge fundament for havvindturbinene til det svenske selskapet SeaTwirl. Dette bidrar til at det er store muligheter for Kinn kommune når det gjelder en satsing på havvindnæringen, som kan bidra til både verdiskaping, sysselsetting og eksportinntekter til kommunen.
5. **Økt produktivitet i næringslivet generelt vil føre til høyere verdiskaping i kommunen:** Som vist tidligere, er næringslivet i Kinn kommune mindre produktivt enn forventet gitt den høye eksportintensiteten. Nesten samtlige næringer i Kinn kommune har lavere produktivitet enn deres motparter i resten av Fastlands-Norge, med unntak av personlig tjenesteyting. Dette er imidlertid noe som kan jobbes med og som utgjør et mulighetsrom for kommunen. Digitalisering, teknologit utvikling og innovasjon er faktorer som kan bidra til å øke produktiviteten i flere av Kinns næringer. Effektivisering og automatisering av prosesser innenfor eksempelvis maritim næring, bygg- og anleggsbransjen og handelsnæringen kan øke produktiviteten som igjen fører til økt verdiskaping og dermed lønninger og overskudd.
5. **Satsing på utvikling av attraktive arbeidsplasser og en attraktiv bostedsregion:** For å tiltrekke seg arbeidskraft generelt og høyt utdannet arbeidskraft i særdeleshet er det nødvendig at kommunen sikrer

at det er attraktive arbeidsplasser tilgjengelig. Disse arbeidsplassene må være såpass spennende og interessante at de også bidrar til å tiltrekke folk til kommunen. Dette må gjøres ved å fortsette å satse på å utvikle lokale bedrifter. Man må også fortsette å utvikle de eksisterende hjørnesteinsnæringene, som sjømatnæringen og den maritime industrien. I tillegg er det viktig å legge til rette for å satse på nye og innovative bedrifter som av natur har en høy andel attraktive arbeidsplasser. En utfordring for flere mindre kommuner er å sikre at yngre flytter tilbake til kommunen etter endt utdanning. Dette er et problem som er godt kjent for de fleste mindre tettstedene i Norge, og det er ingen kjapp løsning for dette. I den forbindelse kan det være særlig viktig å legge til rette for nye bedrifter og utvikling av eksisterende som direkte eller indirekte jobber med den grønne omstillingen. Jobber i slike bedrifter oppleves i økende grad som meningsfulle, og kan bidra til å tiltrekke unge og høyt utdannede arbeidstakere. I tillegg til å sikre attraktive arbeidsplasser, vil det være viktig å sikre at samfunnet er attraktivt å flytte tilbake til. Et pågående initiativ, i regi av Måløy Vekst, er et prosjekt for å sikre at de yngre studentene får vite hva næringslivet i regionen kan by på. Prosjektet kalles «næringsrelevant høyere utdanning – utplassering av studenter». Aksello jobber også med rekrutteringstiltak, blant annet «Sommartreffet» hvor de inviterer studenter og arbeidssøkere, potensielle hjemflyttere og tilflyttere, samt det lokale næringslivet til et rekrutteringstreff. Slike initiativ vil være viktig for å vise studentene og nyutdannede at det eksisterer spennende arbeidsplasser i kommunen, og på denne måte forsøke å øke andelen som har lyst til å flytte til kommunen.

Det vil i stor grad være næringslivets oppgave å gripe de ovennevnte mulighetene, selv om kommunen også vil spille en viktig rolle. Grønn omstilling er ikke bare en satsing i Kinn kommune, men også i mange andre norske kommuner. Det vil derfor være viktig å gripe mulighetene mens de er her, for å sikre et konkurransefortrinn og på sikt et robust næringsliv. Administrasjonen i Kinn kommune er avhengig av å samarbeide med næringslivet for å finne ut hvordan en kan gjøre dette på best mulig måte.

Trusler

1. **Cruise- og reiselivssatsingen – økt verdiskaping og sysselsetting skjer ikke av seg selv:** Selv om cruise- og reiselivssatsingen fører til flere muligheter for kommunen når det gjelder økt verdiskaping og sysselsetting, er det også noen trusler relatert til denne satsingen. Dette er særlig relatert til hvordan en kan sikre at cruiseturistene faktisk legger igjen penger i kommunen for å videre bygge opp handels- og restaurantnæringen. Dette kommer ikke av seg selv, og tidligere analyser av cruiseturismen i Norge har vist at cruisepassasjerer legger igjen overraskende lite penger i byene og områdene de besøker.²⁴
2. **Nye føringer kan føre til endringer for havbruksnæringen i tiden som kommer:** Havbruksnæringen er som nevnt en av Norges største eksportnæring og en av Kinn kommunes viktigste eksportnæring. Veksten i næringen har imidlertid ført til at næringen står ovenfor utfordringer knyttet til miljø, biosikkerhet og fiskevelferd. I 2021 ble et offentlig utvalg oppnevnt for å vurdere hvordan tillatelsessystemet for akvakultur bør innrettes for fremtiden. Utvalgets forslag til et helhetlig forvaltningssystem for akvakultur er rettet mot størst mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Forslagene som legges frem fører med seg både muligheter og utfordringer for kommunen. En av utfordringene i henhold til kommunen er at kommunen vil få redusert noe av ansvaret når det gjelder arealplanlegging, ettersom utvalget blant annet foreslår at statlige myndigheter bør ta en større rolle i å utarbeide og vedta arealplaner for sjøområdet. Dette tiltaket er ment å sikre en bedre koordinering

---

²⁴ Menon-publikasjon nr. 156/2022 og nr. 144/2021

av plasseringen av akvakulturanlegg som vil begrense biologiske kostnader og dermed legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping i næringen. I den grad tiltaket svekker kommunens evne til å tilrettelegge for mest mulig verdiskaping innenfor kommunens grenser, kan det imidlertid være en utfordring for Kinn kommune.

3. **Tilstrekkelig energitilgang kan bli en flaskehals mot oppbyggingen av nye energikrevende næringer:** Vann og strøm er to av de viktigste innsatsfaktorer i næringslivets satsinger på grønne næringer. Per i dag har Kinn kommune rikelig og kortreist forsyning av ferskvann og de har vedtatt å bygge ut en ny råvannskilde for å forsterke leveringstrykgheten.²⁵ Med hensyn til strømmettet skal det lokale linjeselskapet Linja skal nå bygge ut 50 MW på Gulesletten, noe som tilsvarer en dobling av kapasiteten. Disse planene vil være tilstrekkelig som et første trinn knyttet til hydrogen- og ammoniakkproduksjon, men er ikke tilstrekkelig på lengre sikt for å imøtekomme energibehovet. Det vil derfor være viktig at kommunen legger en plan for hvordan man kan sikre tilgang på strøm og vann, slik at dette ikke blir en flaskehals for næringsutviklingen. Det er likevel viktig å påpeke at nasjonale føringer og energipolitikk påvirker kommunens handlingsrom. Et eksempel er de nasjonale og statlige føringene når det gjelder arealbruk og samfunnsutvikling på regionalt og kommunalt nivå. Planlegging på regionalt og kommunalt nivå skal skje innenfor rammene av nasjonal politikk og skal være et verktøy for samordning mellom sektorer og forvaltningsnivå.²⁶ Norske kommuner spiller en viktig rolle når det gjelder å nå de nasjonale klimamålene. Det vil være viktig at Kinn kommune setter seg inn i de nasjonale føringene som foreligger og lager en målrettet plan på hvordan de kan sikre tilstrekkelig energitilgang gitt handlingsrommet de har.
4. **Samferdsel og infrastruktur i regionen – en viktig forutsetning for å sikre arbeidskraft:** Å sikre god infrastruktur er viktig for å sikre effektiv mobilitet i regionen. Dette er igjen en viktig forutsetning for å sikre tilstrekkelig arbeidskraft. Dersom man skal dekke en del av etterspørselen i Kinn kommune med arbeidskraft fra utenfor regionen er det nødvendig med både gode kollektive transportmuligheter, samt gode vei-, bro- og fergeforbindelser til andre kommuner. Dette inkluderer også å opprettholde flytrafikken på Florø flyplass. I intervjuene ble det nevnt at en potensiell nedgang i aktiviteten i olje- og gassnæringen på sikt kan føre til redusert aktivitet på flyplassen (i tillegg til at det kan ha en potensiell påvirkning på hotell- og restaurantdrift i kommunen, særlig i Florø). Det vil derfor være viktig å ha en plan for hvordan en kan sikre at flytilbudet opprettholdes som en del av samferdselsplanen for kommunen.
5. **En tett kobling med olje- og gassnæringen kan utgjøre en trussel for grønn næringsutvikling:** Olje- og gassnæringen er en viktig arbeidsgiver i norsk økonomi og en betydelig andel sysselsettes enten direkte eller indirekte i petroleumssektoren i Norge. Næringslivet i Kinn har historisk vært tett knyttet til den norske olje- og gassaktiviteten. Dette gjelder særlig for maritim næring som sysselsetter en tredjedel av den private sysselsettingen i kommunen. Her inngår aktører som oljeforsyningsbasen Fjord Base og Westcon Yards. På kort sikt er denne tette tilknytningen positivt for sysselsettingen i kommunen, i lys av en forventning om vedvarende olje- og gassaktivitet de neste årene. På den andre siden kan den høye tilknytningen til olje- og gassnæringen utgjøre en trussel på lengre sikt av to ulike grunner. For det første fordi det åpner opp for bortfall av arbeidsplasser når aktiviteten trappes ned (dette er særlig viktig dersom nedtrapping blir bratt og/eller volatil). For det andre kan den høye olje- og gassavhengigheten

---

²⁵ <https://aksello.no/wp-content/uploads/2023/02/Energisenter-Floro-Prospekt-NO.pdf>

²⁶ https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/plansystem_prosess/nasjonale_planoppgaver/id2835787/?expand=factbox2836117

også være en risiko når det kommer til en satsing på nye grønne næringer. Det er fordi man risikerer at næringslivet i kommunen ikke får utviklet konkurransefortrinn i grønne næringer.

6. **Demografiske endringer og viktigheten av rekruttering av arbeidskraft:** Norges befolkning forventes å vokse i en årrekke fremover, men veksten er ujevnt fordelt. Byene og større tettsteder vil oppleve en vekst i befolkningen i årene som kommer, mens mange distriktskommuner vil oppleve en nedgang.²⁷ Ifølge SSB sine befolkningsframskrivninger vil befolkningen i Kinn falle med 6 prosent fra 2023 til 2050. I samme periode vil den arbeidsdyktige befolkningen falle med 18 prosent.²⁸ Det vil derfor være viktig å sikre god nok rekruttering, både til privat og offentlig sektor, for å sikre ivaretagelse og videreutvikling av næringslivet. Dette ble også bekreftet i intervjuene. Offentlig sektor ble også sett på som viktig, da de som flytter til Kinn kommune for å jobbe i privat næringsliv har med seg en partner som ønsker jobb i offentlig sektor. I tillegg henger det sammen med den forventede aldringen av befolkningen, hvor det da også vil være et behov for å sikre arbeidskraft innenfor omsorgssektoren.
7. **Et sårbart næringsliv – utsatt for globale prisendringer:** Den globale økonomien er mer usikker enn den har vært på lenge. Med krig i Europa, økt proteksjonisme, og regionalisering i det internasjonale handelsregimet, er truslene mot særlig eksportnæringene særlig fremtredende. Ettersom næringslivet i Kinn kommune har få, men store, eksportnæringer betyr dette at næringslivet generelt sett er relativt sårbart. Dette er særlig tilfelle dersom vi ser på endringer i globale priser, eller regulatorisk stengning av enkelte markeder. Dersom det skulle forekomme en ny global resesjon hvor en viktig global pris (olje, frakt eller laks) faller, eller et stort marked faller bort, vil dette treffe Kinn kommunes næringsliv særlig hardt uten at det er noe man kan gjøre på kort sikt. Utvikling av et mer diversifisert næringsliv med flere næringer (særlig de som ikke er sensitive for enkelte globale priser) kan bidra til å styrke robustheten i kommunen.

Videre arbeid for kommunen

I tråd med diskusjoner med oppdragsgiver utarbeider vi ikke noen konkrete anbefalinger til næringsarbeidet i kommunen, men vi peker på områder som kan være særlig viktig i kommunens videre arbeid. Basert på styrkene og svakhetene i arbeidsmarkedet og næringslivet i Kinn kommune, i tillegg til kommunens muligheter og trusler sett i lys av den grønne omstillingen, anbefaler vi at man i kommunen utreder hvordan man best posisjonerer seg og innretter det videre næringslivsarbeidet. Dette inkluderer blant annet en mer detaljert analyse av kommunens konkurransefortrinn og næringslivets behov og barrierer som pekt på i swot-analysen. Videre vil det være hensiktsmessig å vurdere hvilken rolle kommunen kan spille for å legge til rette for de identifiserte mulighetene og truslene. Dette inkluderer også en vurdering av hvordan dette spiller inn mot fylkeskommunale og nasjonale satsinger for å se hvordan kommunen skal posisjonere seg i forhold til dette. Et rammeverk for en slik analyse kunne eksempelvis være EUs smarte spesialiseringsmetodikk. Denne metodikken fokuserer på å stimulere vekst ved å hjelpe regioner med å identifisere og utvikle sine egne styrker, samt øke innovasjon og utvikling. Gjennom en metodikk som oppfordrer til en bred involvering av lokale interessenter, søker strategien å mobilisere investeringer i forskning og innovasjon for å fremme bærekraftig og inkluderende vekst i en regionaløkonomisk kontekst. Dette gjøres ved å identifisere nøkkelområder for investering og forskning, og

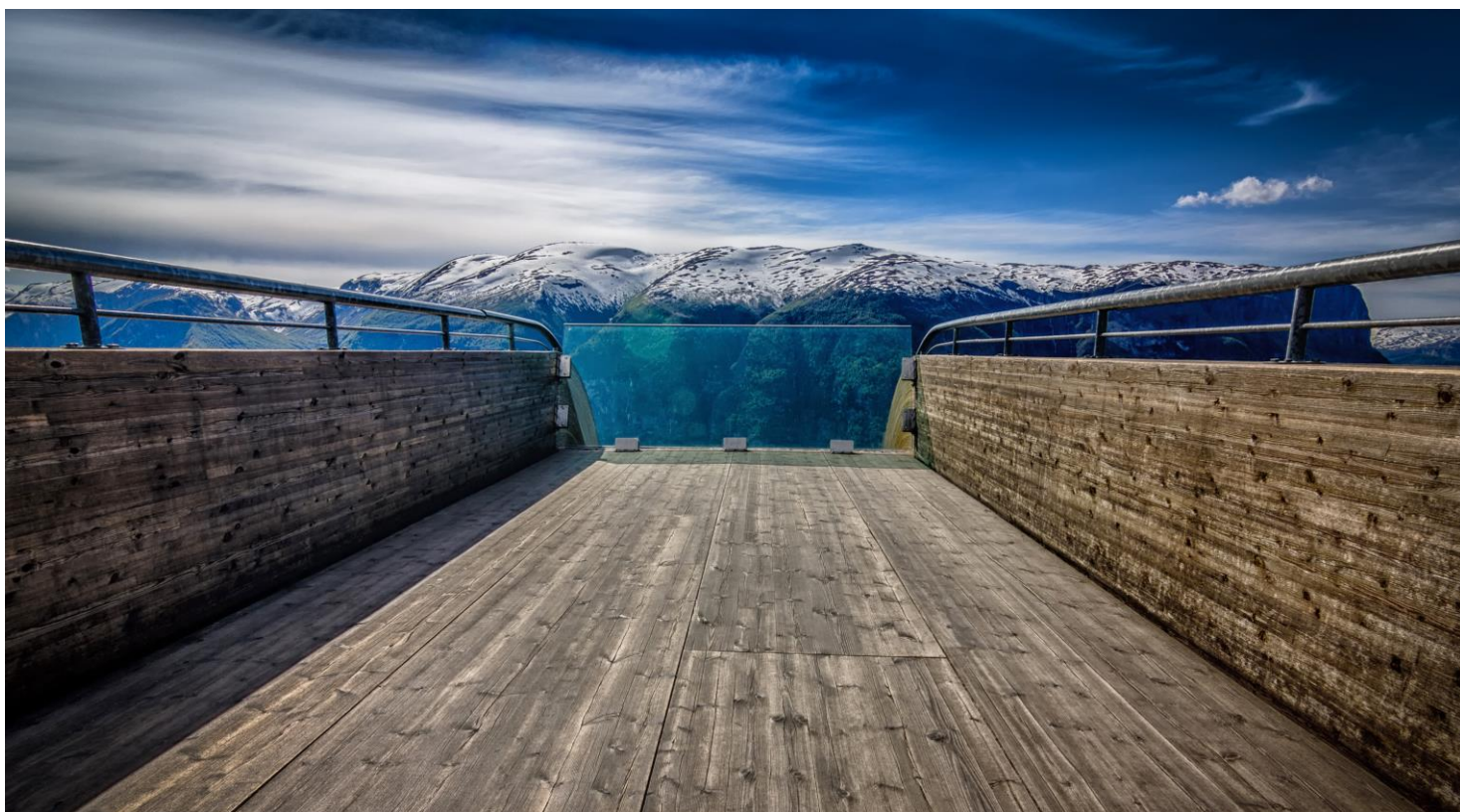
---

²⁷ <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/voksende-byer-og-aldrende-bygder>

²⁸ Denne dataen tar utgangspunkt i hovedscenariot til SSB. Vi bruker befolkningen fra 20–64 år som et estimat på den arbeidsdyktige befolkningen.

styrke samarbeidet mellom forskjellige aktører som næringsliv, akademia og offentlig sektor, og ved å samkjøre ressurser og strategier på tvers av regioner og næringer.

Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter.

Vi er et medarbeidereiet konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked.

Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt. Alle offentlige rapporter fra Menon er tilgjengelige på vår hjemmeside www.menon.no.

+47 909 90 102 | post@menon.no | Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo | menon.no